

HENRY ARTHUR JONES

# ELS HIPOCRITES

COMEDIA EN QUATRE ACTES

TRADUIDA DIRECTAMENT DE L'INGLÈS PER

ALEXANDRE P. MARISTANY

I

SALVADOR VILAREGUT



BARCELONA

BIBLIOTECA POPULAR DE «L'AVENÇ»

1909

## PERSONES

SIR JOHN PLUGENET.

EL SENYOR WILMORE, primer hisendat de Weybury.

LLEONART WILMORE, el seu fill.

EL SENYOR VIVEASH, advocat i administrador de l'hisenda dels Wilmore.

EL REVERENT EVERART DAUBENY, rector de Weybury.

EL DOCTOR BLANEY.

EL REVERENT EDGAR LINNELL, vicari de Weybury.

GOODYER, criat dels Wilmore.

LA SENYORA WILMORE.

HELENA PLUGENET.

LA SENYORA LINNELL.

LA SENYORA BLANEY.

RAQUEL NEVE.

PATTY, minyona dels Linnell.

*L'acció té lloc al poble de Weybury (Anglaterra).*

*Epoca, actual.*

Aquesta obra va estrenar-se en llengua catalana el vespre del 9 de Janer de 1909, en el Teatre Principal, amb el següent repartiment:

*Senyora Wilmore*, D.<sup>a</sup> Maria Morera; *Raquel Neve*, D.<sup>a</sup> Marguerida Xirgu; *Helena Plugenet*, D.<sup>a</sup> Angela Balèstroni; *Senyora Blaney*, D.<sup>a</sup> Enriqueta Guerra; *Senyora Linnell*, D.<sup>a</sup> Pilar Castejón; *Patty*, D.<sup>a</sup> Gertrudis Palmada; *Reverent Edgard Linnell*, D. Enric Gimenez; *Senyor Vinyash*, D. Enric Guitart; *Leonart Wilmore*, don Manuel Ballart; *Sir John Plugenet*, D. Enric Vinyals; *Reverent Everart Daubeny*, D. Ferran Bozzo; *Senyor Wilmore*, D. Pascassi Mas; *Doctor Blaney*, D. Joan Munt; *Goodyer*, don Josep Roca.

Director, D. Enric Gimenez.



## ACTE PRIMER

*Sala de confiança de la senyora Wilmore, en la seva casa pairal de Weybury. Habitació alegre i ben amoblada, d'una antiga casa de camp anglesa. Porta al fons. Un gran sofà a l'esquerra de la porta. Un balcó a l'esquerra que dóna al jardí. Piano aprop del balcó. Porta a la dreta. Antiga xemeneia, encesa. Silló aprop de la xemeneia. Taula, cadires, alfombra; llums electrics, apagats. Són les quatre de la tarda d'un dia de tardor.*

*A l'alçar-se'l teló la senyora Wilmore està asseguda vora la taula, parlant amb la senyora Linnell, que està dreta al davant d'ella. La primera es una senyora de 45 anys, ben conservada, ben vestida, amb cert atractiu en sa expressió i maneres. La segona, una dòna jove, alegre, simpatica. Va molt neta, però vestida modestament.*

SENYORA WILMORE. — An el meu marit el té molt contrariat la conducta del senyor Linnell, cregui-m.

SENYORA LINNELL. — Si que'm sab greu.

SENYORA WILMORE. — Filla meva, deu fer cosa d'un any que'l seu marit es vicari de Weybury, i durant tot aquest temps pot ben dir-se que de la parroquia no'ns han vingut més que disgustos.

SENYORA LINNELL. — S'havien de reformar tantes coses!

SENYORA WILMORE. — Es clar que sí. I tots sabem apreciar la constància i el valor que suposa'l voler emprendre certes reformes. Però quan tot això's converteix en molestia, ja comprendrà que aleshores...

SENYORA LINNELL. — Què vol dir?

SENYORA WILMORE. — Vull dir que mai sabem quina nova reforma porta de cap. I això molesta, francament!

SENYORA LINNELL. — El meu marit no més ha reformat lo necessari: re més.

SENYORA WILMORE. — Han de pensar una mica més en que tenen dos fills, i en que'l benefici es magre.

SENYORA LINNELL. — Cent vint lliures cada any.

SENYORA WILMORE. — I vostè's pensa que amb això un ja's pot permetre'l luxe de fer i desfer les coses? Cregui-m, vagi-se'n a casa seva i provi de convèncer el seu marit que's deixi de reformes que no tenen cap fi practic. Es un luxe una mica car, per un home de la seva posició, aquest deliri de voler reformar-ho tot!

SENYORA LINNELL. — Ja l'hi diré.

SENYORA WILMORE. — I... una altra cosa: ara que al senyor Daubeny se l'indica per degà de Gilminster...

(*Entra en Goodyer, el criat.*)

GOODYER (*anunciant*). — El senyor Viveash. (*Entra'l senyor Viveash, un home genial, astut, d'uns 50 anys. Cara intel·ligent, cinica, amb cert aire de bon home. Ses maneres, modo de vestir i cultura, són superiors a les d'un advocat de poble.*)

VIVEASH (*saludant amb molta amabilitat la senyora Wilmore*). — Com anem?

SENYORA WILMORE (*encaixant*). — Que tal?

VIVEASH (*a la senyora Linnell*). — I vostè com segueix?

SENYORA LINNELL. — Per ara molt bé. I vostè?

VIVEASH. — I el seu marit? Ja deu portar de cap alguna nova entremaliadura, eh?

SENYORA LINNELL. — Entremaliadura?

VIVEASH. — Si'l seu marit va seguint per aquest camí, en progressió ascendent, lo que es als pobres pecadors com jo se'ns farà impossible la vida en aquestes terres.

SENYORA WILMORE (*a la senyora Linnell*). — Ho sent?

SENYORA LINNELL. — Ja ho he sentit, ja.

SENYORA WILMORE. — Doncs ja ho sab. Fins a més veure. (*Allargant-li la mà.*)

(*La senyora Linnell se'n va. En Viveash s'acosta amb molta franquesa a la senyora Wilmore. Se veu que, ademés de l'advocat, es antic amic de la casa.*)

VIVEASH. — Que han sapigut res del baró?

SENYORA WILMORE. — Sí: hem rebut un cablegrama de Sueç. Arribarà la setmana entrant. I com que se n'ha de tornar a la India abans de Nadal, en Leonart i l'Helena's casaran així que sigui aquí.

VIVEASH. — Molt ben pensat. Divinament! Mai n'he sigut partidari, jo, de prometatges llargs. I la qüestió del nom com està?

SENYORA WILMORE. — El baró insisteix en que'l meu fill prengui'l nom dels Plugenet, així que's casi.

VIVEASH. — Si's té en compte la manera realment esplèndida amb que'ls Plugenet s'han portat, tant amb ell com amb vostès, no'm sembla pas una gran exigència.

SENYORA WILMORE. — Es clar que no. Però'l meu fill es el meu fill, el meu únic fill, i deixar de portar el nom del seu pare, francament, es denigrant. Però, què hi farem! Allà hi ha molts diners! Són nobles! I no li anirà pas malament, al meu fill, el títol de baró.

VIVEASH. — Al contrari!

SENYORA WILMORE. — Quan Sir John se'n va haver d'anar a la India, va veure-s precisat a deixar l'Helena a càrrec d'algu. I com que jo era una de les amigues més antigues...

VIVEASH. — No la podia pas deixar en millors mans!

SENYORA WILMORE. — En Leonart era a mon-

tanya, a les obres de construcció del ferrocarril. Quan va tornar, va succeir lo que era natural que succeís: en Leonart va enamorar-se de l'Helena i l'Helena va enamorar-se den Leonart.

VIVEASH. — Es clar! Re més natural, naturalíssim, i sobre tot altament satisfactori per tothom. I ara deixim dir lo de sempre: vostè té un talent extraordinari. Permeti-m que li faci 'l degut acatament.

SENYORA WILMORE. — Vostè 'm té en mal concepte. Vol suposar, amb lo que diu, que jo hi tinc la mà trencada en fer casaments i...

VIVEASH. — No, perquè totes les bones mares li tenen la mà trencada en aquesta mena d'assumptes.

SENYORA WILMORE. — En el cas de que parlem, li asseguro que tot ha sigut pura casualitat. Ha sortit així perquè sí, i tots ens en hem de donar mutuament l'enhorabona. Ai, Déu meu! Quan jo penso que sis mesos enrera no teniem allò que se'n diu ni un penic, carregats d'hipoteques, en Leonart treballant d'enginyer, amb unes quantes centes lliures de sou a l'any, sense pervenir, sense re! I pensar que ara...

VIVEASH. — Si: el cambi no ha pogut ser més sobtat. Hem tornat tots de mort a vida. No sab pas vostè lo que'm va costar renovar les hipoteques.

SENYORA WILMORE. — Però, ho ha conseguit a la fi?



VIVEASH. — Sacrificant un bon trocet de la meva propietat particular, però ho he conseguit.

SENYORA WILMORE. — Oh! Que n'es de bo vostè!

VIVEASH. — Ademés, com que l'administrador de can Plugenet ja es un xic vell, espero que, quan se mori, vostès ja m recomanaran amb tota eficacia al baró i...

SENYORA WILMORE. — Ja ho crec, senyor Viveash! No caldria sinó!

*(Entren l'Helena i en Leonart. Ella es alta, prima, d'aire distingit, d'uns vint anys, somniadora, espiritual. Ell es un tipu d'inglès corrent, d'uns vinticin anys. Venen tots dos vestits de carrer.)*

VIVEASH *(encaixant)*. — Com estan?

HELENA. — Que tal?

VIVEASH. — Amic Leonart!

LLEONART. — Què diu de nou el senyor Viveash?

VIVEASH. — Quan tinguin mitja horeta per escoltar-me...

HELENA. — Ah! Per la qüestió dels capitols matrimonials?

VIVEASH. — Això mateix.

HELENA. — Faci-ho tot tal com desitgi en Leonart. Per la meva part no més li encarrego una clausula que digui que 'l jardinet que hi ha en un reconet de la meva ànima m pertany tant sols a mi, exclusivament. Sempre meu i sempre lliure!

VIVEASH. — A mi 'm sembla que aquest reconet de que vostè parla s'ha de guardar pel senyor rector.

HELENA. — No, de cap de les maneres!

VIVEASH. — Doncs pel vicari senyor Linnell, en cas de que sigui 'l seu director espiritual.

HELENA. — El senyor Linnell se 'l mereixeria més que un altre, perquè es un home franc, ple de sinceritat.

VIVEASH. — Potser una mica massa! I dic això perquè està fent una veritable revolució en el poble. Jo no sé pas ont anirem a parar!

HELENA. — Ah! No sé per què tothom li té mania.

SENYORA WILMORE. — Helena, suposo que ja deus haver mudat d'opinió respecte la forma en que ha de celebrar-se 'l casament.

HELENA. — No, senyora: el meu casament s'ha de celebrar sense cap pompa. Vui casar-me a la capella de casa meva i 'm casarà 'l senyor Linnell.

SENYORA WILMORE. — I per què 'l senyor Linnell?

HELENA. — Perquè es un sacerdot modest, senzill i altament simpatic.

SENYORA WILMORE. — Que hi has parlat alguna vegada?

HELENA. — Sí, ahir vespre. Va prometre-m que 'm casaria. (*Gest de contrarietat de la senyora Wilmore.*) No s'enfadi, senyo-

ra Wilmore. (*Va a fer-li un petó.*) El meu casament es un dels majors aconteixements de la meua historia, i per això trobo que es molt natural que, en lo possible, tot se faci a gust meu.

SENYORA WILMORE. — Es molt natural, filla meua; molt natural; però jo 'm pensava...

HELENA. — Vostè's pensava que fóra una cerimonia d'aquestes que esvaloten i fan soroll; que se celebraria a Londres, veritat? Ah! No, no. Què'n faria jo de les meves pobres flors? Totes s'esfullarien!

SENYORA WILMORE. — De quines flors parles?

HELENA. — De les que jo cuido en el meu jardinet.

LLEONART. — Un dia d'aquests vui anar-hi a donar un tom per aquest jardinet.

HELENA. — No, encara no. Tampoc les veuries. (*Mirant per la finestra.*) Si vols arribar al castell per veure la posta de sol, no 'ns podem entretenir. Anem? (*Se'n va.*)

LLEONART (*a la seva mare, apart, amb pena.*)  
— Quina llastima que no sigui més bo de lo que realment soc!

SENYORA WILMORE (*apart, al seu fill*). — Això no vui que ho digues! I ara? Series capaç de desfer el casament, per això no més?

LLEONART. — Es clar que no! L'estimo massa!  
Però confesso que es massa bona per mi.

SENYORA WILMORE. — Una mare no pot creure mai que al món pugui haver una dòna

massa bona pel seu fill. Les mares sempre somniem en princeses encantades per nores. (*Li haurà fet petons amb gran carinyo. En Leonart se'n va.*) Quina mare no estaria orgullosa d'un fill com aquest? (*Anant a la finestra i contemplant el seu fill. Pausa.*)

VIVEASH. — Un cop casat, ja no'ns donarà cap més disgust.

SENYORA WILMORE. — Allò que se'n diu disgust, no'ns en ha donat cap encara.

VIVEASH. — Hm!

SENYORA WILMORE. — En Leonart ha fet lo mateix que'ls altres. Coses de joves: veli-aquí.

VIVEASH. — Recordi-s que alguna vegada...

SENYORA WILMORE. — Bé, sí; però, a què ve ara retreure tot això? Lo passat, passat!

VIVEASH. — Té raó. Ara com ara la nostra missió es la de felicitar-nos mutualment per l'exit complet de la nostra comedieta. Repic general de campanes anunciant la boda als quatre vents! Festes populars, balls, focs artificials i... teló!

SENYORA WILMORE. — Ni més ni menos. I quan jo, a l'arribar el més entrant, vegi agenollats al davant de l'altar en Leonart i l'Helena, ja'm semblarà que he sortit del pas més difícil de tota la meva vida. I aleshores a reposar i a viure feliços!

VIVEASH. — S'equivoca, Carlota. Aleshores a treballar nit i dia amb el fi de recobrar totes

aquestes propietats per en Leonart. No li sembla?

SENYORA WILMORE. — Vostè es un cinic, senyor Viveash!

(*Entra en Goodyer, introduint el reverent Everart Daubeny. Es el rector. Home d'uns seixanta anys, gras, placid, sempre a punt de fer bacaines, tranquil i molt indulgent.*)

GOODYER (*anunciant*). — El senyor Daubeny!  
DAUBENY (*a Wilmore*). — Què diu de nou aquesta senyora?

SENYORA WILMORE. — Per ara, que estic perfectament. I vostè, reverent?

DAUBENY. — Ah! El senyor Viveash!

VIVEASH (*encaixant, rient*). — Que tal?

SENYORA WILMORE. — El senyor Viveash sempre'l mateix! Ja ho veu! Renyi-l, cregui-m!

DAUBENY. — Tant si se'n riu com si no se'n riu, senyor Viveash; tant si creu com si no creu en la nostra religió; siga aquesta per vostè bona o dolenta, no'm negarà pas que la base i fonament de tota la nostra societat... Ah! I a proposit, senyora Wilmore: moltíssimes gracies per aquell parell de guatlles que ha tingut la bondat d'enviar-me. La meva dona no hi veu d'alegria. Hem decidit guardar-les pel dinar amb que festejarem el meu ascens a degà. Si fos tant amable per demanar al cuiner la manera de guisar-les!

SENYORA WILMORE. — Amb molt gust! Això rail! I quan ens deixa?

DAUBENY. — D'aquí quinze dies. I, ja que parlem d'això, el senyor Wilmore ja ha decidit la persona que m'ha de substituir?

SENYORA WILMORE. — Ho havíem mig promès an en Linnell, però...

DAUBENY. — Una mitja promesa no es mai un compromís. Ja tremolo no més de pensar que aquesta pobra parroquia hagi de quedar en mans d'aquest jove tant toçut i tant exclusivista!

*(Entra'l senyor Wilmore. Va vestit de caçador. Es alt, impetuós, superficial, de caràcter variable. Tipu de l'home moral, amb tots els defectes de la seva classe. Compareix pel fons, cansat i malhumorat. Entrega l'escopeta, el barret i el sarró an en Goodyer.)*

WILMORE. — Ah! Escolta, Goodyer: fes anar desseguida a casa del senyor Linnell, dient-li que l'haig de veure de precís, ara mateix. Apa! Depressa! Que vingui desseguida! Ah! Que tal, Viveash? Com va això, Daubeny?... Maleït sigui el moment que... Jo no sé pas ont anirem a parar!

DAUBENY. — Estic segur que el nostre bon amic el vicari Edgard Linnell ja n'ha fet alguna altra de les seves.

WILMORE. — I no s'equivoca! I que es de les més grosses! Què els sembla? La tabernota del «Lleó Blau» s'ha de tirar a terra per fer-hi una cerveseria i un casino d'esbarjo pels obrers. I el nostre deliciós senyor Linnell s'ha convertit, tot de sobte, en defen-

sor del projecte! Què me'n diuen? Com que l'idea ha sortit del seu cap!

SENYORA WILMORE. — El «Lleó Blau» sempre ha estat un cau de borratxos i de gentota de mal viure. Si al menos l'hagués volgut convertir en un cafè decent! Però així es pitjor el remei que la malaltia!

WILMORE. — No veus que en Pelly el vol per plantar-hi una cerveseria! I, naturalment, no li convé un cafè a la moderna en el mateix districte, per la senzilla raó que la competència fóra terrible i el portaria a la completa ruïna de la seva industria. En Pelly m'ha dit, clar i nèt, que si no prohibeix d'una manera terminant que en Linnell porti a cap el seu projecte, farà tot lo possible perquè en Lleonart sigui derrotat en les vinentes eleccions en el districte Gilminster. Què li sembla, Viveash?

VIVEASH. — Que realment es una temeritat presentar-se per Gilminster sense comptar amb els vots den Pelly.

WILMORE. — Ho veu? Què he dit jo? Ho veuen en quin conflicte'm posa aquest homenet? El meu fill no pot servir a la seva patria, desde'l parlament, perquè al meu vicari... — bé: al meu vicari precisament, no, — perquè al nostre vicari li ha donat la gana de posar la proa a l'amo d'una cerveseria que té molta influencia politica.

*(Entra en Goodyer, introduint la senyora Blaney, muller del metge del poble. Quarant*

*ta-cinc anys. Dóna ambigua, beata, agre de naixença, posat melangiós i resignat. Vesteix a l'istil provincià molt accentuat. Les seves maneres, to i modo de pensar, també molt provincianes.)*

GOODYER (*anunciant*). — La senyora Blaney.  
(*Se'n va*)

SENYORA WILMORE. — Com està?

SENYORA BLANEY (*encaixant*). — Bé, i vostè? Que tal, senyor Wilmore? I vostè, senyor Viveash? Oh! El senyor Daubeny! Ja m'ho han dit a la rectoria que vostè era aquí, ja.

DAUBENY. — No hi deu pas haver res de nou, me sembla.

SENYORA BLANEY. — Sí. Encara que ja fa tres setmanes que va succeir, sempre es nou.

DAUBENY. — Què?

SENYORA BLANEY. — Lo de la Sarah.

DAUBENY. — Ah! Sí, sí. Té molta raó. Pobra noia!

VIVEASH. — Diuen que es una noia molt macal

SENYORA BLANEY. — Sí, però molt desgraciada, pobretal! Jo no sé per què les criatures han d'anar a raure a mans d'una donota com aquella! I tantes que n'hi ha la qual conducta i respectabilitat les fan dignes de tots els merits davant de la Providencia, i aquestes mai ne tenen cap!

DAUBENY. — Sí. Realment es incompreensible.

VIVEASH. — Però aquesta noia encara no ha dit qui era ell.



SENYORA BLANEY. — Sí: ja ho ha confessat qui es el responsable.

WILMORE. — I es...?

SENYORA BLANEY. — Ja'm sab greu l'haver de dir que precisament es un dels seus arrendataris.

WILMORE. — No pot ser! Impossible! Després de l'escarment que vaig fer l'hivern passat amb en Pere,estic segur que cap dels meus subordinats...

SENYORA WILMORE. — Com se diu, senyora Blaney? Com se diu?

SENYORA BLANEY. — Guillem Sheldrake.

SENYORA WILMORE. — Si que ho sento!

SENYORA BLANEY. — I jo també, ho pot ben creure! Un jove tant formal, tant modós! Quan passava pel meu costat, sempre's treia'l barret, amb aquella amabilitat, amb aquella senzillesa i amb aquella mitja rialla bondadosa! ¿Què ho deu fer, senyor Daubeny, que com més series i respectables són les persones, amb més facilitat cauen en la temptació, eh?

DAUBENY. — Què li diré jo, ara? Es així, desgraciadament. La proporció es molt més grossa de lo que hauria de ser. (*Creua les mans damunt del ventre i dóna voltes amb els dos dits grossos de les mans*). Però, vagi-ho a impedir!

SENYORA BLANEY. — Moltes vegades, meditant a soles, jo'm pregunto: «Si'ls bons se tornen dolents, de qui'ns podrem fiar, veiam?»

DAUBENY (*ensonyat, maquinalment*). — De qui, veiam?

SENYORA BLANEY. — I jo mateixa 'm contesto: «De ningú». Veli-aquí!

DAUBENY. — Uil! Tant com de ningú... Això ja es ser molt exigent.

SENYORA BLANEY. — I no se'n pot ser d'exigent. Parlant del cas den Guillem amb el senyor Linnell...

WILMORE. — Amb en Linnell? Però, que també ho sab això en Linnell?

SENYORA BLANEY. — Sí. En Guillem li ha confessat tot; i en Linnell es d'opinió que en Guillem no s'hi ha de casar amb la Sarah.

WILMORE. — Què?

SENYORA BLANEY. — Aquesta es l'opinió del senyor Linnell.

WILMORE. — La seva opinió? Ho ha sentit, Daubeny? S'ha fet càrrec de la manera de pensar del seu vicari respecte al desè manament? L'opinió den Linnell! Maleït sigal Aquest diable de Linnell no es més que...

(*Entra en Goodyer, anunciant.*)

GOODYER. — El senyor Linnell! (*S'entorna.*)

(*Entra'l reverent Edgard Linnell pel fons. Es un home palid, intel·ligent, viu, però un ascetic refinat. Uns trenta anys, donant l'impressió de l'home gastat pel molt estudi. Té'ls ulls brillants, enfonsats. Somriure bondadós i semblant reposat. Ordinàriament la seva veu es dolça i les seves maneres correctes. Es molt amable i té un gran domini de sí mateix.*)

LINNELL (*a la senyora Wilmore*). — Senyora...  
 SENYORA WILMORE (*donant-li la mà, amb certa fredor*). — Déu lo guard, senyor Linnell.

(*En Linnell, després de saludar an en Daubeny i a la senyora Blaney, s'acosta an en Wilmore, que, dret, dona mostres de gran indignació.*)

LINNELL. — Que hi ha alguna novetat, senyor Wilmore?

WILMORE. — He sapigut que en Guillem Shel-drake li ha confessat la seva falta, i que vostè li ha aconsellat que abandoni la seva pobra víctima.

LINNELL. — No, no es això. Se tracta d'un assumpte una mica llarg d'explicar, i, la veritat, m'estimaria més que no'l discutís aquí.

WILMORE. — Es clar! Però, veu?, precisament es aquí, més que en cap altre lloc, ont jo'l vui discutir.

SENYORA BLANEY. — Encara que's tracti d'un assumpte escandalós i desagradable, no per això hem de deixar de complir el nostre dever.

LINNELL. — En Guillem està completament empenedit.

WILMORE. — Empenedit? Mentida! Això es mentida!

LINNELL. — La noia era una qualsevol, i va ser ella la que'l va temptar.

DAUBENY. — Oh! Oh! Oh! Vaja: això sí que, francament...

LINNELL. — Ell no li va prometre mai que s'hi casaria. Perquè la noia es d'una classe inferior a la d'ell, per tots conceptes. Inferior en modals, en educació, en conducta, en sentiments.

WILMORE. — Això són exageracions de vostè, senyor meu. Paliatius que no van enlloc.

LINNELL. — En Guillem viu amb les seves germanes. I per compassió an aquestes bones noies crec que es un dever de consciència l'evitar que una taca com aquesta embruti'l bon nom de la família.

SENYORA BLANEY. — Però, què'n farem d'aquesta noia?

LINNELL. — Vostè, res.

SENYORA BLANEY. — S'ha de defensar la part sagrada del matrimoni.

LINNELL. — Precisament d'això's tracta!

WILMORE. — Sí, i amb aquest intent apoia vostè un projecte descabellat de convertir el «Lleó Blau» en un casino de treballadors, que no serà més que un cau de vicis i de males costums.

LINNELL. — Un benefactor anonim ha entregat els diners per la fundació. I en lo que toca a vicis i a males costums...

WILMORE. — Això ja vindrà després; no tingueu por! El diner, es natural, haurà sortit d'algun dels nostres dissidents. No li sembla, senyor Daubeny?

DAUBENY. — Ara vostè, sense voler, ofèn els sentiments caritatius dels nostres enemics.

WILMORE. — Ah! Sí, té raó! Ja no hi pensava! Justícia abans que tot! Però lo que jo li puc assegurar es que en tota la meua vida no he trobat sis enemics dels quals un se'n pugui fiar. Me sembla que tinc raó.

LINNELL. — Sempre que, al parlar així, separi vostè la religió de la política.

SENYORA BLANEY. — La religió? Què diu ara?

LINNELL. — El nostre únic objecte es evitar discussions i proporcionar als obrers diversions honestes i cervesa pura.

WILMORE. — Cervesa pura? Permeti-m. S'hi considera pèrit vostè en qüestions de cervesa?

LINNELL. — Jo, no, fill meu. No n'he begut mai.

WILMORE. — Aleshores, què'n té que dir den Pelly?

LINNELL. — Jo? Res.

WILMORE. — Com es que li fa tant oposició, doncs?

DAUBENY. — Permeti-m que li digui, Linnell, que la seva actitud i la manera de portar aquest assumpte'm ve molt de nou, i la trobo — ja'm dispensarà l'expressió — d'home de poc senderi. Recordi-s que'l senyor Pelly es un dels principals suscriptors de les nostres escoles, i si vol el local...

WILMORE. — Ademés, contribueix a que les intel·ligències dels nens siguin més clares apagant amb cervesa sana la set dels pares.

DAUBENY. — I ha de tenir ben present que

vostè representa l'Iglesia. I que, obrant de la manera que vostè obra, la posa en cert antagonisme amb tothom.

LINNELI.. — Això no es pas d'avui, senyor rector. L'Iglesia sempre s'hi ha trobat amb aquests antagonismes. I s'hi trobarà sempre.

DAUBENY. — Fins a cert punt, sí. Però ha de pensar que l'Iglesia atravesa uns temps molt difícils! L'Iglesia necessita avui més que mai un home sà, completament sà, un veritable apòstol del cristianisme.

LINNELL. — He fet jo alguna cosa indigna d'un cristià?

WILMORE. — Ja va resultant difícil de fixar lo que avui dia es digne o indigne d'un bon cristià. Però lo que no té dubte es que un vicari no ha de concitar odis entre'ls feligresos. Això mai!

SENYORA BLANEY. — Els efectes d'aquest mal exemple poden ser deplorables.

SENYORA WILMORE. — Suposo que no voldrà pas allunyar el poble de l'Iglesia.

LINNELL. — No, senyora.

DAUBENY. — Doncs ho sembla. Com es que vol encendre la guerra en un poble tant tranquil i tant mansoi com aquest? Eh! Per què?

WILMORE. — Això mateix dic jo. Per què, veïam, per què? (*En Linnell calla. Pausa llarga.*) Ho veuen? No sab què contestar. Fins aquí hem arribat, senyor Linnell. Si

vol continuar de vicari al poble, faci-m el favor de posar dugues ratlles an en Pelly manifestant-li que deixarà'l «Lleó Blau» tal com està. M'entén?

LINNELL (*després d'una pausa*). — Sí.

WILMORE. — En Pelly està molestadíssim per la seva actitut, i no té més remei que escriure-li, disculpant-se.

LINNELL. — Com ha dit?

WILMORE. — He dit «disculpant-se.» Està ben entès?

LINNELL. — Prou, prou. Dis-cul-pant-se! Està bé.

WILMORE. — Ah! També'm farà'l favor de veure, aquesta nit mateixa, an en Guillem, per dir-li que vui, de totes passades, que converteixi la Sarah en una dòna honrada.

LINNELL (*amb calma ironica*). — Per quin procediment?

WILMORE (*furiós*). — Com s'entén, per quin procediment? Pel bo, pel logic, per l'unic! Per l'antic procediment del matrimoni, del sagrat matrimoni! El diumenge vinent vui que'ls tirin les primeres amonestacions.

LINNELL. — I si refusa? I si no's vol casar?

WILMORE. — Aleshores el trauré de la finca abans de quinze dies.

LINNELL. — Sent com es el senyor Viveash l'administrador de vostè, me sembla que, per una comissió com aquesta, ell es molt més indicat que no pas jo.

WILMORE. — No, senyor. Vui que hi vagi vostè, com a representant de la part moral de la qüestió.

VIVEASH (*que ha escoltat amb gran atenció*). — I si hi anessim tots dos? Així jo podria, com advocat, representar la part legal. Eh?

WILMORE. — Tot això m'es indiferent. Lo que jo vui es que en Guillem se casi amb la Sarah. A casa meva la moral es primer que tot!

(*Entra en Goodyer per la porta de la dreta.*)

GOODYER. — El tè ja està servit, senyora.

DAUBENY (*alçant-se tot aixeribit*). — Ah!

WILMORE. — Ara sí que podré pendre'l tè amb la consciència ben neta! Anem, senyora Blaney? (*Mirant fixament an en Linnell al sortir. Se'n va amb la senyora Blaney.*)

DAUBENY (*a la senyora Wilmore*). — Suposo que hi haurà pastes, com l'altre dia, eh? Eren riquíssimes! Ah! (*Paladejant amb golafreria.*)

SENYORA WILMORE. — Sí, senyor rector, sí. Hi haurà de tot.

DAUBENY. — L'amabilitat de vostès es exquisida. (*Se'n va.*)

SENYORA WILMORE. — Que no vol pendre una taça de tè, senyor Linnell?

LINNELL. — Moltes gracies, senyora. Si m'ho permet, me quedaré aquí. Haig d'escriure la carta al senyor Pelly, disculpant-me. Comprèn? (*Amb tota intenció.*)



SENYORA WILMORE. — Faci, faci. Vostè mateix. Aquí trobarà paper, tinta i ploma. Que ve, Viveash? (*Se'n va.*)

VIVEASH. — Sí, senyora, sí. Ja vinc, ja.

(*En Viveash la segueix, però's detura en sent a la porta. Se tomba, mira an en Linnell, que s'haurà quedat immobilitat al mig de la sala, tranquil, però molt amargat en el fons. Se li acosta i li dona un copet a l'espatlla.*)

VIVEASH. — Que li sabrà greu si li parlo amb tota franquesa?

LINNELL. — Al contrari.

VIVEASH. — Me sembla que no va pas bé, senyor Linnell. Recordi-s que té muller i dos fills.

LINNELL. — Què vol dir?

VIVEASH. — Vui dir que, si vostè vol, aquí pot arribar-se a fer una posició brillant. M'entén? Deixi-l dormir an aquest poble, que viu ensopit i aferrat a les velles costums! Deixi-l pasturar pels camps de la nyonya an aquest remat de totxos! Tanqui ls ulls, dongui-s un punt a la boca, i digui de tot que sí al nostre bon amic l'omnipotent senyor Wilmore. Cregui-m!

LINNELL. — No puc.

VIVEASH. — I per què?

LINNELL. — Abans de decidir-me a entrar en el sacerdocí, vaig passar un quant temps estudiant-me a mi mateix. Després de dubtes terribles i de crisis espantoses, una cosa clara, neta i ferma va presentar-se al

davant meu. Ja no vaig dubtar més: vaig consagrar-hi la vida. Sentint-me apostol de la veritat, vaig resoldre tenir-la per norma de tots els meus actes i defensar-la sempre, per sobre de tot. M'entén? Això vaig pensar, això vaig decidir, i això es lo que estic fent.

VIVEASH. — I, seguint aquest camí, aont vol anar a parar?

LINNELL (*amb somriure melangiós*). — Sinó al cel, a guanyar-me'l respecte que un home se deu a sí mateix.

VIVEASH. — Doncs a mi'm sembla que aquest camí no més el portarà a l'hospici, Linnell. Cregui-m! Miri que jo li vui bé! Vostè ja no es cap noi. Vostè es un home, i un home de gran talent i de gran cultura. Obri'ls ulls a la realitat i a la raó; escampi una mirada al seu voltant i miri'l món tal com es: el món ont vostè ha de viure; el món que'ns ha de donar el nostre pa de cada dia. Miri-s bé la societat. I què es la societat? Una organització que no té més fonament que l'hipocresia. Pensi que'ns passem la vida traient-nos els draps al sol els uns als altres, volent rentar mig món els de l'altre mig, i fent bandera de les nostres passions amb les miseries dels altres. Civilisació vol dir corrupció. Grati una mica l'escorxa del món civilizat i no trobarà més que miseria moral. (*En Linnell fa un gest de protesta.*) No dubti

ni un moment d'això que li dic. Fa trenta anys que soc advocat. Conec la vida i miracles de totes les famílies de la comarca. Si 's pogués alçar el sostre de cada casa, el tornariem a tapar desseguida. Però, per què tanta molestia? No ho hem trobat així? Doncs deixem-ho estar. Això es un poble encisador, pintoresc, nèt en aparença, modest i tranquil. Que vol dormir? Que dormi! No sé per què l'hem de despertar, si així es feliç? Cregui-m a mi, i deixi-s de tasques redemptores. Faci això que jo li dic; i si d'aquí a tres mesos vostè no es rector del poble i d'aquí tres anys degà de Gilminster, jo 'm deixo tallar el coll.

LINNELL. — Gracies, moltes gracies, senyor Viveash. M'estimo més anar a l'hospici.

VIVEASH (*arronsant les espatlles*). — Doncs, a fe de Déu, jo li asseguro que hi anirà, si tant s'hi empenyal

LINNELL (*rapidament*). — Dispensi-m. Estic convençut que 'ls seus consells són fills d'un sincer afecte que vostè sent per mi. Jo ja voldria seguir-los, però no puc: a mi Déu m'ha fet d'altra manera. (*En Viveash li dona una mirada de cap a peus i, arronsant les espatlles, se'n va. Parlant tot sol, tranquil i amb amargor.*) Senyor Pelly, vostè es un fabricant de cervesa molt ric, i jo no soc més que un pobre capellà de poble. Per això li haig de donar tota mena d'explicacions. Vostè vol el «Lleó Blau»

per treure-n profit propi: jo'l volia peis meus pobres obrers. Per això vostè guanya.

(Somriu amb amargor, s'asseu vora la taula i's posa a escriure una carta. Pausa. Entra en Goodyer, introduint la Raquel, una senyoreta d'uns vint anys, molt maca, però amb aire modest i penós. Vesteix senzillament. Aspecte de reculliment, de delicadesa, maneres fines i expressió intel·ligent. Porta un saquet de mà i un paraigua.)

GOODYER. — La senyora Wilmore, en aquest moment, està prenent el tè.

RAQUEL. — Aquest dematí li he escrit una carta, dient-li que vindria a fer-li una visita.

GOODYER (*acostant-li una cadira*). — El nom de vostè, senyoreta?

RAQUEL. — Raquel Neve.

GOODYER. — Li diré que vostè es aquí.

(*Se'n va en Goodyer. Mentres parlava amb la Raquel haurà encès l'electricitat. S'haurà anat fent fosc lentament. El capvespre comença, entrant per la finestra les vermellors de la posta de sol. En Linnell s'alça, se tomba i saluda amb el cap a la Raquel. Torna a asseure-s i segueix escrivint. La Raquel obre'l saquet de mà, en treu una carta, hi passa la vista i torna a ficar-la dins del saquet.*)

RAQUEL. — Dispensi-m.

LINNELL (*alçant-se*). — Al contrari, senyoreta: si en alguna cosa la puc servir...

RAQUEL. — Qui sab! Potser sí. Soc mestra de

dibuix i vui veure la senyora Wilmore, perquè com ella es una de les senyores principals de la comarca...

LINNELL. — Ah! Ja.

RAQUEL. — Me penso que'm podrà recomanar. Crec que aquí no n'hi ha cap, de mestra de dibuix.

LINNELL. — Aquí, no, però a Gilminster n'hi han alguns. Que hi té alguna coneixença vostè al poble?

RAQUEL. — No. (*Bon xic emocionada.*) Es a dir, sí. Coneixia una persona que vivia molt aprop d'aquí.

(*Entra en Goodyer.*)

GOODYER. — La senyora surt desseguida.

(*En Goodyer se n'entorna. Pausa.*)

RAQUEL. — Gracies. (*S'asseu.*)

LINNELL. — Deia que hi tenia un conegut, vostè, per aquí?

RAQUEL. — Sí, però d'això ja fa molt temps. Que'm podria indicar alguna casa de dispeses de per aquí, que no fos gaire cara? Perdoni-m si es molesta.

LINNELL. — Ben al contrari, senyoreta, vaig a apuntar-li un parell d'adresses.

RAQUEL. — Moltíssimes gracies.

LINNELL (*asseient-se per un moment, i escrivint les adresses*). — Que no té pares, vostè?

RAQUEL. — La mare va morir fa dèu anys. El pare es artista. Les coses no van anar tant bé com un voldria, i com que l'any passat va trobar una bona col·locació en una com-

panyia de ferro-carrils del Canadà com a dibuixant d'indicadors i horaris, ara es allà.

LINNELL. — I l'ha deixada a vostè sola, sense recursos?

RAQUEL. — No. Ja veurà: jo me n'havia d'anar amb ell, però'm vaig voler quedar.

LINNELL. — Amb alguns parents?

RAQUEL. — No.

LINNELL. — Amics?

RAQUEL. — No'n tinc jo d'amics.

LINNELL. — No?

RAQUEL. — No. El meu pare i jo'ns guanyavem la vida anant pels pobles pintant paisatges. No teniem mai casa enlloc.

LINNELL (*alçant-se i donant-li les adresses*). — Aquí té tres adresses de cases de dispeses.

RAQUEL. — Ai, Senyor! No's pot pas pensar el que li agraeixo!

LINNELL (*contemplant-la amb simpatia*). — Me sembla que vostè té alguna pena, senyoreta. Que potser està malalta?

RAQUEL. — No. Ai, no! Si estic molt bé! Al contrari.

LINNELL. — Està bé, senyoreta. No he dit res. El meu nom es Edgard Linnell. Soc el vicari d'aquest poble. Si jo o els de casa meva la podem servir en res, ens estem al carrer del Carril, a la vora mateix de l'estació.

RAQUEL. — Gracies. L'hi estimo. No sab pas

si la senyora Wilmore té alguna filla, a la qual jo pogués ensenyar de dibuix?

LINNELL. — No. No més té un fill.

RAQUEL. — Ja deu ser massa gran, veritat?

LINNELL. — Per tenir mestre de dibuix, sí. Se casa 'l mes entrant.

*(Un espasme d'horror fa vibrar de cap a peus a la Raquel. Queda sense dir res una estona, conseguint, amb prous feines, dominar-se. En Linnell va a la taula. Escriu el sobre de la carta den Pelly. La Raquel, tremolant i palidíssima, treu la carta del saquet, s'aixeca i se'n va resolta cap a la porta del fons.)*

LINNELL *(alçant-se i corrent cap an ella, alarmat)*. — Què té? Què li passa?

RAQUEL *(dominant-se, amb gran esforç)*. — No. No es re. He pensat que potser ara la senyora Wilmore no estaria per mi i...

*(Entra la senyora Wilmore.)*

LINNELL. — Aquí la té.

*(Entra també en Viveash.)*

SENYORA WILMORE. — Es vostè la senyoreta Raquel Neve?

RAQUEL. — Sí, senyora.

SENYORA WILMORE. — He rebut la seva carta. I, si li haig de parlar francament, això de donar lliçons de dibuix en aquest poble... Però, què té? Que no 's troba bé?

RAQUEL. — Jo? Sí, senyora.

*(Haurà tingut un lleuger cobriment de cor. La senyora Wilmore, en Linnell i en Viveash la contemplen amb gran atenció.)*

SENYORA WILMORE. — Deu haver arribat ara mateix, i potser fa hores que no ha menjat?

RAQUEL. — Sí: fa hores que no he pres re. Deu ser això.

SENYORA WILMORE (*tocant un timbre*). — Ara li donaran alguna cosa.

RAQUEL. — Oh! No, senyora, no's molesti, per mi. Si ja'm trobo millor!

SENYORA WILMORE. — Però, criatura, si s'està caient de debilitat! (*Entra en Goodyer.*) Acompanyi la senyoreta, i que li serveixin una mica de carn freda i un tè ben calent.

GOODYER. — Per aquí, senyoreta.

SENYORA WILMORE. — Però, com es que ha vingut an aquest poble amb l'intent de donar lliçons de dibuix?

RAQUEL. — Varen dir-me que vostè...

VIVEASH. — Que porta cartes de recomanació?

SENYORA WILMORE. — Qui li ha donat el meu nom? Bé, bé: ja'n parlarem després. Vagi, vagi a menjar alguna cosa, i torni aquí. Veurem què's pot fer per vostè.

RAQUEL. — Gracies, senyora. (*Se'n va amb en Goodyer.*)

SENYORA WILMORE. — Es simpatica i sembla aixerida.

VIVEASH. — Una mica original, per això. Abans de fer res per ella, me sembla que'ns hauriem d'informar.

SENYORA WILMORE. — Es inutil: jo no puc fer



res per ella. Li donaré una lliura esterlina i que se'n vagi. Anem a acabar de pendre el tè?

VIVEASH. — No: ja sab que mai ne prenc més d'una taça. (*En Linnell ha quedat immobilitat, pensatiu, en un cantó d'escena. La senyora Wilmore se'l mira, i, amb la mirada, el senyala an en Viveash.*) Jo'm quedaré aquí amb el senyor Linnell. (*La senyora Wilmore se'n va. An en Linnell, amb sorna.*) Quan vostè vulgui, podem anar a administrar an en Guillem, respectivament, la dosis moral i legal que li han receptat.

LINNELL. — Jo no haig de dir-li re més de lo que ja li he dit.

VIVEASH. — Si a vostè li sembla, jo tot sol m'encarregaré de que en Guillem s'empassi aquesta pildora religiosa i jurídica. Eh?  
(*A Panar a sortir tots dos, entren l'Helena i en Leonart, deturant-los.*)

HELENA. — Oh! Senyor Linnell! (*Allargant-li la mà.*) Com està?

LINNELL (*encaixant*). — I vostè, senyoreta?

HELENA. — He tingut noves del papà. Li vaig escriure dient-li que vui que vostè'm casi.

LINNELL. — Amb moltíssim gust, si aquesta es també la voluntat del senyor Wilmore.

LLEONART. — Ja ho crec, senyor Linnell! No caldria sinó! Vostè sempre tant amable!

VIVEASH. — Anem, Linnell?

LINNELL. — Anem.

(*Saluden. Se'n van en Linnell i en Viveash.*)

LLEONART. — Me sembla que'l senyor Daubeny hi farà mala carota, quan se n'enteri.

HELENA. — No m'agradaria que'm casés el senyor Daubeny, francament. (*Va al piano i toca, durant l'escena, alguns fragments, sense fixar-s'hi.*) Ah! No! Rebre la benedicció nupcial d'aquelles mans tant grosses... Tindria un no sé què de profà, no t'ho sembla?

LLEONART. — No. El senyor Daubeny es un capellà exemplar.

HELENA. — Ja n'he parlat amb la teva mamà del nostre casament.

LLEONART. — Ah! Sí?

HELENA. — Me sembla que la teva mamà té sobre aquest punt unes idees ben diferents de les meves.

LLEONART. — Per què?

HELENA (*alçant-se del piano*). — Potser el papà va equivocar-se educant-me amb idees tant puritanes. M'hauria d'haver fet viure més en societat. La veritat es que a mi no m'ha agradat mai. Sempre he disfrutat vivint lluny del gran món. Me sembla que si tu i jo poguessim viure aquí sempre, ens cuidariem de la nostra bona gent i restaurariem a poc a poc l'antiga iglesia.

LLEONART. — I per què no ha de ser així?

HELENA. — Aquesta fóra la meva vida ideal! Però, vols dir que a tu t'agradaria?

LLEONART. — No desitges que jo surti diputat?

HELENA. — Això vol dir viure a Londres, i viure a Londres es imposar-se quasi l'obligació de viure en societat. I viure en societat es fer sempre allò que volen els altres. Desde que he tingut aquesta conversa amb la teva mamà, que he començat a odiar la vida.

LLEONART. — Però, què t'ha dit la mamà?

HELENA. — Hem parlat de tu.

LLEONART. — Espero que no t'heu haver parlat malament de mi, eh?

HELENA. — De lo que m'ha dit, no. Ara, de lo que s'ha callat, potser sí.

LLEONART. — Com a bona mare que es, me deus haver alabat.

HELENA. — Això m'ha semblat: que t'alabava molt. Precisament això es lo que m'ha fet pensar que, si tant i tant t'alabava, era que... Però, jo t'estimo tant! Tu ja ho sabs! Jo mai t'he amagat re: ni de la meua manera de ser, ni de la meua vida: soc tal com me veus. Però, en cambi, tu...

LLEONART. — Que dubtes de mi, potser?

HELENA. — No dubto. (*Apassionadament.*) T'estimo massa per dubtar de tu. Però vui que'm juris que cap altra dòna ha d'interposar-se mai entre tu i jo. (*Ell tracta de besar-la, però ella li fuig. Desde lluny.*) No vols jurar-ho? (*Pausa*) Que véns a pendre'l tèt? (*Amb fredor.*)

LLEONART. — Sí. Deixa-m dir dugues paraules al criat. Vinc desseguida.

(L'Helena se'n va. Ell queda un moment tot sol, vivament contrariat i trist. Se'n va cap al fons, però en arribant a la porta's troba amb la Raquel, que entra.)

LLEONART. — Raquel!

RAQUEL. — Lleonart!

LLEONART. — Déu meu! Tu aquí?

RAQUEL. — Perdona-m. M'he vist obligada a venir...

LLEONART. — Pst! Calla. Com es que no te'n vas anar amb el teu pare?

RAQUEL. — No vaig gosar...

LLEONART. — Que no vas gosar?

RAQUEL. — No ho endevines? No ho endevines?

LLEONART. — Raquel!

RAQUEL. — Acabo de saber que't cases. Això no es veritat! Eh que no?

LLEONART. — Sí. (Amb desesperació.) Ja't vaig dir que era impossible que la nostra amistat continués!

RAQUEL (amb amargor). — La nostra amistat?

LLEONART. — Se va acabar i ens vam despedir per sempre!

RAQUEL. — Però'm vas prometre que'ns tornariem a veure quan jo tornés a Anglaterra.

LLEONART. — Com es que no te'n vas anar amb el teu pare? Ja sabs que era lo convingut!

RAQUEL. — El vapor va trigar a sortir. Vaig començar a reflexionar, vaig començar a ténir por... Vaig voler-me quedar fins a

estar segura que... I, ara, n'estic segura,  
Lleonart!

LLEONART. — Però, quan ens vam despedir,  
ara fa tres mesos, no hi devia haver pas  
res, perquè...

RAQUEL. — Aleshores, no. He passat dies hor-  
ribles, Lleonart! Eh que sí, que't casa-  
ras amb mi, com me vas prometre?

LLEONART. — Aleshores era lliure: ara no ho  
soc.

RAQUEL. — Mai m'ho havies dit.

LLEONART. — La darrera vegada que'ns varem  
veure, encara ho era.

RAQUEL. — Però ja sabies que estaves a punt  
de comprometre-t! Això no més ho has fet  
per fugir de mi, no es veritat? Ara ja no't  
recordes del que'm vas prometre, eh?  
Vas enganyar-me covardament! Tot allò  
que'm deies era mentida! Tot!

LLEONART. — No, no t'enganyava, Raquel!  
T'ho juro! T'estimava molt! Però, molt!  
I encara t'estimo! Però, ara com ara, es  
impossible tot! Ja ho veus. Si'ns volem  
veure, haurà de ser d'amagat de tothom.  
(*Ella cau rendida en una cadira, plorant  
amb desesperació. Pausa*) Però, per què  
has vingut? Per què no m'escrivies?

RAQUEL. — Com que'm pensava que no eres  
aquí, vaig tenir por que obrissin la carta.  
Però aquest dematí he escrit... (*Obre'l  
saquet i treu la carta, ensenyant-la an en  
Lleonart.*)

LLEONART. — Aont vius?

RAQUEL. — Fins ahir, a casa d'uns parents. He vingut també aquí pensant trobar algunes lliçons de dibuix. Si la teva mamà'm volgués protegir una mica... Perquè, o sinó, jo no sé pas què faré!

LLEONART (*amb intenció*). — Per ara no hi ha por de res, eh?

RAQUEL. — No, per ara, no: fins a la primavera.

LLEONART. — Així, tenim temps.

RAQUEL. — Sí, però hi serem que no'ns en adonarem. I, aleshores, què faré jo, pobra de mi? (*Plorosa.*) No puc, no puc! Això es horrible!

LLEONART. — Raquel! Per l'amor de Déu! No't posis així! Pot venir algú, Raquel. (*S'hi acosta, l'aconsoa carinyosament, quan, de cop, s'obre la porta i entra la senyora Wilmore, adonant-se de tot.*)

SENYORA WILMORE. — Lleonart! Que la coneixes an aquesta noia?

LLEONART (*aclaparat*). — Jo? S'.

SENYORA WILMORE (*furiosa*). — I permets que vingui a casa nostra?

LLEONART (*esclatant*). — Mamà! Jo m'he portat amb aquesta pobra noia com un home sense cor!

SENYORA WILMORE. — Prou, Lleonart! Ara no se'n parla d'això! (*A la Raquel.*) Faci-m el favor de sortir immediatament d'aquesta casa!

LLEONART. — Mamà! Aquesta noia no es el

que tu't penses! La seva unica falta ha sigut fiar-se de mi. Li vaig prometre'l que no he complert. L'hem de protegir, ho sents!

SENYORA WILMORE. — Ja la protegirem. (*A la Raquel.*) Ara'l que ha de fer es anarse'n desseguida: hem d'evitar l'escandol. (*Anant cap a la porta.*)

LLEONART. — Mamà! Pensa que no es an ella sola a qui tu treus d'aquesta casa! (*La senyora Wilmore dóna una mirada terrible al seu fill, com pressentint el que vol dir.*) Pensa que també'n treus un altre!

SENYORA WILMORE. — Com?

LLEONART. — El nostre fill!

SENYORA WILMORE (*furiosa, a la Raquel*). — Es veritat, això?

RAQUEL. — Sí, senyora; però no tingui por: no succeirà: abans me mataré!

SENYORA WILMORE (*dominant la situació en un moment*). — Pst! Silenci. Vostè queda, desde ara, baix la meva protecció. No tingui por de res. Veiam. (*Mirant el seu rellotge.*) Té'l temps just per pendre'l tren de les sis quinze, per Gilminster. Vagi a l'hotel Regina. Allà hi passarà la nit. Demà al dematí la vindré a veure i mirarem d'arreglar tot això. Ara, vagi-se'n.

RAQUEL. — Desseguida; però, i en Lleonart?

SENYORA WILMORE (*rapidament*). — Sobre tot que'l nom del meu fill no hi soni per res en tot aquest assumpto. Prometi-m'ho!

RAQUEL. — L'hi prometo.

SENYORA WILMORE. — I no s'oblidi que, si compleix la paraula, tindrà la meva pro-tecció. M'ha ben entès?

RAQUEL. — Sí. L'estimo massa per no fer tot el que vostè vulgui!

SENYORA WILMORE (*enguniosa*). — No's pot perdre temps!

RAQUEL. — Adéu, Lleonart! Oh! No puc més! No puc! (*Arrencant en gran plor.*)

SENYORA WILMORE. — Per l'amor de Déu! Res d'escenes violentes, aquí. Vagi-se'n! Demà ja 'ns veurem.

(*La Raquel s'haurà alçat i's dirigeix cap a la porta.*)

LLEONART. — Me perdones, Raquel? (*Ella, des-de lluny, li fa que sí amb el cap.*) Oh! Mamà! Jo no puc consentir que la Raquel se'n vagi així de casa meua! (*Fa un moviment per corre-hi.*)

SENYORA WILMORE (*interposant-se, imperiosament*). — Lleonart! Recorda-t que soc la teva mare i el respecte que'm déus, tant a mi com als altres! Deixa-m salvar-te de les conseqüències de les teves bogeries, si puc! (*Toca'l timbre.*)

(*Entren en Viveash i en Linnell, venint de fóra.*)

VIVEASH. — Què li passa? Encara estan amb això?

SENYORA WILMORE. — No. Res de particular.

VIVEASH. — Millor. Ja tenim arreglat el casament de la Sarah amb en Guillem.



SENYORA WILMORE. — Ah! Sí? Que me n'alegro! De manera que ja es assumpte completament acabat i resolt? Molt bé!

(*Entra en Goodyer pel fons i la senyora Blaney per una lateral.*)

SENYORA WILMORE. — Goodyer: acompanyi aquesta senyoreta fins a l'estació.

GOODYER. — Molt bé diu, senyora.

SENYORA WILMORE (*a la Raquel*). — A l'hotel Regina hi estarà molt bé. Es molt confortable. Fins a demà, eh? (*Li allarga la mà. Encaixen.*)

RAQUEL. — Fins a demà, senyora. (*Va per sortir.*)

LINNELL (*al passar la Raquel per aprop d'ell li diu*). — Bona sort, senyoreta, i que descansi.

RAQUEL. — Gracies. Passihobé. (*Encaixen. Se'n va amb el cap baix, seguida den Goodyer.*)

VIVEASH. — De manera que vostè's queda amb aquesta senyoreta?

SENYORA WILMORE. — Oh! No. Com que demà haig d'anar a Gilminster a comprar alguna cosa, li he promès que l'aniria a veure, per donar-li alguna recomanació. Re més.

VIVEASH. — Vagi amb molt compte amb aquesta noia! A mi m'ha cridat molt l'atenció...

SENYORA WILMORE. — Què?

VIVEASH. — ...que sempre evitava de mirar-me

fit a fit. He observat que quan un hom mira fixament, durant una bona estona, a una persona, un s'adona de moltes coses. Sobre tot quan se tracta de mestres de dibuix, o de piano i d'institutrius, joves i maques. Es un sistema que no falla, cregui-m! Si no li sostenen la mirada, i's tornen vermelles i abaixen el cap... Penjada! Ja no vui saber re més.

(*Entra en Daubeny seguit den Wilmore.*)

DAUBENY (*a la senyora Wilmore*). — Que s'ha recordat de demanar al cuiner la manera de guisar les guatlles?

SENYORA WILMORE. — Aquí ho té escrit (*Li dona un paper.*)

DAUBENY. — Ah! Ja, ja! Moltes gracies! (*L'agafa, s'asseu, se posa les ulleres i llegeix amb gran satisfacció.*)

WILMORE (*an Linnell i en Viveash*). — Què diu en Guillem?

VIVEASH. — Tot està arreglat. Diumenge van les primeres amonestacions.

WILMORE. — Ah! Això ja es un bon xic satisfactori!

DAUBENY. — Molt satisfactori. (*Plega, amb tot mirament, el paper i se'l fica a la butxaca.*)

WILMORE. — Així, doncs, Linnell, diumenge vinent, ja té assumpte pel sermó. Pot parlar d'aquest casament.

LINNELL. — Què?

WILMORE. — No li sembla, Daubeny?

- DAUBENY. — Ja ho crec! Es molt bona idea!
- WILMORE. — Ara si'l vol fer vostè, com a rector...
- DAUBENY. — No. M'estimo més que'l faci en Linnell.
- SENYORA BLANEY. — Ja es hora de que s'inculquin idees de moralitat entre'ls joves amb exemples practics.
- WILMORE. — Així, quedem en que vostè, Linnell, s'encarregarà de dir an en Guillem i a la Sarah que no faltin, ni ells ni les seves families, diumenge, al dematí, a l'iglesia, eh?
- LINNELL. — Què diu, ara? Vostè vol què amb el meu sermó avergonyeixi, en public, an aquest parell de desgraciats? Ah! Nol Això mail Això no m'ho demani, perquè jo no ho puc fer això!
- WILMORE (*encarant-se amb en Linnell, furios*). — Doncs, jo no sols li demano, sinó que li exigeixo! Diu vostè que són desgraciats? I que no la mereixen la desgracia com a castic, per ventura? L'avergonyirlos en plena iglesia, al davant de tot el poble, es un bon exemple. I espero que així ho farà vostè, i que en aquells moments representará la meva actitud en aquest assumpte, inspirada exclusivament en l'interès paternal que jo sento per tots els meus arrendataris de terres. (*Donant un cop de puny al damunt de la taula.*) I també espero que'ls farà comprendre que, en aquests

casos, les meves idees són ben clares: en els meus dominis no vui que s'hi jugui amb la moral! M'entén? Aquest es el meu únic punt de vista. Aquí l'home que s permet seduir a una noia, sigui de la condició que's vulgui, no té més que un remei: el matrimoni. (*Moviment de la senyora Wilmore i den Leonart.*) Està ben entès, senyor Linnell?

LINNELL. — Sí, sí, senyor Wilmore: perfectament entès!

(*En Wilmore justifica la seva actitud amb gestes i moviments. En Daubeny, en Viveash i la senyora Blaney li donen la raó. L'engunia i l'ira de la senyora Wilmore no té límits, però consegueix dominar-se i calla. En Leonart queda aclaparat. En Linnell, al mig de l'escena, sol, serè, confiat, resolt.*)

TELÓ



## ACTE SEGON

*Saleta a casa del reverent Edgard Linnell. Habitació amoblada amb senzillesa, en una vella casa de lloguer. A l'esquerra, balcó que dóna al carrer. A la dreta, xemeneia encesa. Al fons, dreta, porta que dóna a una escala, que se suposa mena a les habitacions del pis superior. D'aquesta escala se'n veuen els primers graons. Al fons també, però més cap a l'esquerra, una porta que dóna a un passadiç, i a l'altra banda del passadiç una altra porta que dóna a l'escriptori del senyor Linnell. Quan les dugues portes són obertes, com que's corresponen per visual, se veu l'interior de l'escriptori. Aprop de la porta del fons, una finestra amb cortinetes vermelles recullides, deixant veure, a través dels vidres, el passadiç que va a la porta del carrer, debilment il·luminat per un llum de petroli, penjat a la paret. Un silló aprop de la xemeneia. Al davant, una taula. Una altra taula a l'esquerra i algunes cadires al voltant. Quadros senzills a les parets, estampes, etc. Mobiliari modestíssim, però no lleig. L'aspecte general de l'habitació revela*

*pobresa, però de cap de les maneres mal gust. Són les vuit del vespre del mateix dia de l'acte anterior. Il·luminen l'escena dos quinqués de petroli, amb pantalles vermelles, colocats, l'un damunt de la xemeneia i l'altre en una de les taules. Damunt de la taula de l'esquerra hi haurà una manta de viatge, el paraigua i el saquet de mà que la Raquel portava en l'acte anterior. A l'alçar-se'l teló, la Patty fa entrar la senyora Blaney. La Patty es la sirventa del senyor Linnell. Es una noia de montanya, neta, aixerida, portant el vestit propi de les pageses.*

SENYORA BLANEY. — Que encara es aquí el meu marit?

PATTY. — Sí, senyora. Es a l'escriptori, amb el senyor i la senyora. Estan embenant el peu an aquesta pobra senyoreta. (*Pausa.*)

SENYORA BLANEY (*anant fins a la porta del passadiç i parant l'orella*). — Com ha estat, això?

PATTY. — Diu que baixant l'escala de l'estació ha relliscat i s'ha torçat el peu, de manera que no pot caminar.

SENYORA BLANEY. — I com ha vingut a parar aquí?

PATTY. — Ja veurà: la senyora se n'anava també a Gilminster, i tot baixant l'escala de l'estació ha vist caure la senyoreta de que li parlo. Com que l'estació es tant aprop de casa, l'han portada aquí en el carret del senyor Perry.

SENYORA BLANEY (*escollant altre cop*). — Sento

la veu del senyor Linnell. Ara parla 'l meu marit. Però no puc entendre 'l que diuen.

PATTY. — Ja 'n fa de rabia, ja, quan una no pot entendre 'l que diuen, oi?

SENYORA BLANEY (*acostant-se cap a la taula, i, adonant-se de la manta, del paraigua i del saquet de mà, tafanejant-l'ho tot*). — Això deu ser d'aquesta senyoreta, eh?

PATTY. — Sí, senyora.

SENYORA BLANEY. — Que es extrany! Aquesta manta més aviat sembla d'home que de dòna.

PATTY. — Té raó, senyora: aquesta manta deu ser d'home.

SENYORA BLANEY. — I el paraigua es ben modest, eh?

PATTY (*examinant-lo*). — I tal! No deu valer més que set xelins, si 'ls val!

SENYORA BLANEY (*agafant el saquet i contemplant les inicials*). — R. N... Suposo que deu ser la mestra de dibuix que hi havia a casa de la senyora Wilmore. (*Obre 'l saquet, tafaneja lo que hi ha a dintre, i diu rapidament.*) Patty: digui al meu marit que l'estic esperant, que ja es hora de sopar.

PATTY. — Molt bé diu, senyora.

(*Se'n va, atravesa 'l passadís i se la veu entrar a l'escriptori. Així que ha desaparegut, la senyora Blaney treu una carta de dins del saquet, dubta un moment si l'obrirà o no, la torna a ficar al saquet, i després, repensant-se, la torna a treure, l'obre i la llegeix en veu alta.*)

SENYORA BLANEY. — «Dimecres, al dematí...»  
*(Deixa de llegir, i diu per sí mateixa.)*  
 Es a dir, avui. *Escampa una mirada de desconfiança al seu voltant i segueix llegint en alta veu.* «Soc a Weybury. T'haig de veure de precis.»

*(En aquest moment la porta de l'escriptori s'obre i apareix el doctor Blaney parlant amb els de dintre. Es un home alt, de mitja edat, que parla i gesticula amb exageració. La senyora Blaney fica desseguida la carta en el saquet, el deixa obert damunt de la taula, i se n'aparta.)*

BLANEY *(desde la porta de l'escriptori)*. — Sobre tot descans absolut del peu. Que no's mogui del sofà. Cap excitació, repòs absolut. Bona nit. *(Avança i entra en escena, seguit del senyor i la senyora Linnell, que encara va vestida de carrer.)* No es més que una torta de peu. No es cosa alarmant ni que m'inspiri cap por. Hi ha una mica de temperatura, que podria degenerar en febre, tenint en compte l'estat d'excitació en que's troba aquesta senyoreta. M'ha dit que a Londres vivia amb uns seus cosins. Me sembla que fóra prudent fer-la anar cap allà lo més aviat que's pugui.

LINNELL. — Avui es impossible: ja no hi ha tren. I, ademés, havent-hi temperatura, podria ser perillós.

BLANEY. — Ah! Es clar! Baix aquest punt de vista, val més que no's mogui.



SENYORA BLANEY.—Però, qui es aquesta noia?

Què hi ha vingut a fer a Weybury?

SENYORA LINNELL.—Té un aire tot senyoret.

SENYORA BLANEY.—No se'n fii de l'aire de les persones. N'hi ha tantes menes de senyoretetes, avui en dia! A mi'm sembla que tenint, com tenen vostès, dugues criatures tant propenses a agafar qualsevol mal aire, no han d'esperar que aquesta noia tingui una febre infecciosa, d'aquelles que s'encomanen. Han de procurar que se'n vagi com més aviat millor, creguin-me.

SENYORA LINNELL.—El seu equipatge ja estava facturat per Gilminster. (*An en Linnell.*)

Aviso un cotxe per demà al dematí i me l'emporto. Què't sembla?

LINNELL.—I quan siguis a Gilminster, què'n faras d'aquesta senyoreta?

SENYORA LINNELL.—L'acompanyaré al millor hotel. Hi estarà molt més bé que no pas aquí. Perquè aquí haurà de pagar un bon comte de metge, i com que no té medis...

BLANEY.—Es clar, no'm sembla mal pensat.

LINNELL.—Per ara ja està bé aquí.

BLANEY.—Així, s'haurà d'anar a cal apotecari per un calmant i unes fregues pel peu. Com a aliment pendrà una mica de semola, res de carn, res d'estimulants. I per beure, llet i carbonica. Sobre tot, cap excitació. Repòs absolut. Naturalment, si la temperatura pugés... Però'm sembla que no. (*An en Linnell.*) Bona nit. (*A la*

senyora Linnell.) Bona nit, senyora Linnell. Anem, Matilde?

(*Se'n va cap al fons, seguit den Linnell. Per la finestra se'ls veu passar.*)

SENYORA BLANEY (*amb tafaneria*). — Aont el té l'equipatge?

SENYORA LINNELL. — A l'estació.

SENYORA BLANEY. — Que'n porta gaire?

SENYORA LINNELL. — Un bagul.

SENYORA BLANEY. — Jo'l faria portar aquí i l'obriria.

SENYORA LINNELL. — Impossible!

BLANEY (*desde'l passadiç*). — Apa, Matilde!

SENYORA BLANEY. — Ja vinc. Tornaré després de sopar, per veure si hi ha res de nou.

(*Se'n va. Se la veu passar per la finestra del passadiç, amb en Linnell i el doctor. La senyora Linnell examina les inicials del saquet de mà. Un moment després entra en Linnell.*)

LINNELL (*distretament*). — Així, no deuras anar a plaça, avui.

SENYORA LINNELL. — Sí: avui el mercat es obert fins molt tard, i com més tard es, més barato's compra. S'ha d'estalviar, quan se té un marit tant extravagant com tu.

LINNELL. — Extravagant? En quin sentit?

SENYORA LINNELL. — En el sentit de les teves idees sobre lo que es de dret i lo que va de tort. Són molt cares, noi, aquestes idees per la nostra posició! Amb cent vint lliures a l'any no'ls podem sostenir aquests luxos!

LINNELL. — Tinguin-se'ls diners que's tinguin, lo just es sempre just.

SENYORA LINNELL. — No es just, perquè qui ho paga són els nostres pobres fills.

LINNELL (*acaronant-la*). — Com es que parles com una dona sense cervell?

SENYORA LINNELL (*separant-se'n*). — Parlo com ha de parlar una bona mare i una bona esposa. No hi ha en tot el poble, ni entre les més pobres, cap casa tant miserable com la nostra, Edgard. Com es que no fas lo que vol el senyor Wilmore?

LINNELL. — Què vols dir?

SENYORA LINNELL. — Vui dir que l'estudiis, que miris de complaure-l en tot, que't facis amic seu, i tindras un pervindre brillant. Ho sents? I ara't deixo. Pensa en lo que acabo de dir-te. Rumia-t'ho. Pensa en els nostres fills.

LINNELL. — Humiliar-me davant de la seva voluntat? Això mai! Ni puc, ni vui!

SENYORA LINNELL. — Sí que pots, sí. Es l'unic camí que tens, si vols ser rector del poble.

(*Se'n va. En Linnell queda pensatiu i aclaparat. Després va cap al passadiç, se treu l'americana negra que porta i la penja; ne treu del penjarobes una altra de molt usada i se la posa. Entra la Patty venint de l'escriptori.*)

PATTY. — Aquella senyoreta demana la seva manta i tot lo altre.

LINNELL. — Que ja ha portat aquella carta al senyor Wilmore?

PATTY. — Sí, senyor. Ell mateix m'ha obert la porta, l'ha presa, l'ha oberta i l'ha llegida.

LINNELL. — I què ha dit?

PATTY. — S'ha tornat vermell com un pebrot i ha dit: «Digui al senyor Linnell que jo mateix hi aniré en havent sopat». I m'ha tirat la porta per la cara com si fos l'amo del món.

LINNELL. — Està bé, Patty.

*(Va per asseure-s a la vora del foc. La Patty agafa la manta, el paraigua i el saquet de mà, i s'ho emporta tot en un braçat. Com que'l saquet ha quedat obert, cau la carta. En Linnell continua pensatiu. Veu la carta i la recull de terra. La Patty se n'haurà anat cap a l'escriptori, aont ha entrat.)*

LINNELL *(llegint la carta)*. — «Dimecres... al dematí... soc a Weybury... T'haig de veure de precis...» *(Deixant de llegir, alarmat.)* De qui es això? *(Tornant a llegir, amb gran interès.)* «Has de complir lo que'm vas prometre, perquè, sinó, la vergonya'm farà tornar boja. Aniré a visitar la teva mamà, amb l'esperança de veure't i donar-te aquesta carta. Has de casar-te amb mi.» *(Amb gran sorpresa, el braç li cau, amb la carta a la mà, amb aclaparament.)* Quina vergonyal *(S'obre la porta del fons, i la Raquel apareix palida i tota desencaixada, caminant amb dificultat i apoiant-se en un bastó. Adonant-se d'ella.)* Per l'amor de Déu, no's mogui! I el peu?

RAQUEL (*indicant el bastó*). — L'he trobat allà... (*Amb excitació.*) He perdut una carta...

LINNELL (*allargant-li la que té a la mà.*) Es aquesta?

RAQUEL (*prenent-la, tota esverada*). — Que l'ha llegida?

LINNELL. — No més que'l començament. M'he pensat que era per mi...

RAQUEL (*mirant-lo fixament*). — De manera que vostè ja ho sab?

(*Ell no respon. Ella s'acosta al foc, hi tira la carta i queda, sense forces, asseguda al silló. Ell se li acosta carinyosament.*)

RAQUEL. — Que vol que me'n vagi?

LINNELL. — Fins que hagi trobat una altra casa ont anar, no.

RAQUEL. — Una casa ont anar? No la tindrè mai jo una casa, a menos que... Però, no. Ai! Déu meu! Que anava a dir!

LINNELL. — Aquella carta anava dirigida an algú de per aquí, veritat? I no ha sigut entregada. (*Ella no respon.*) Anava dirigida an en Leonart, eh?

RAQUEL (*rapidament*). — No!

LINNELL. — No?

RAQUEL. — No. No ho puc dir a qui anava dirigida. Tant se val! Això no es pas lo que interessa. (*Intentant aixecar-se.*) Haig d'anar-me'n a Gilminster! (*S'aixeca, però no pot, i cau altre cop en el silló.*)

LINNELL. — Ara no es possible. Fins a les onze

no hi ha tren. Aquesta nit no se'n pot anar.

RAQUEL. — Ho sento molt, perquè veig que 'ls molesto.

LINNELL. — Això no la té de preocupar ni poc ni molt. Lo que convé es que vostè mateixa'm dongui un camí per reparar els mals que vostè pateix.

RAQUEL. — Gracies. (*Pausa. De sobte 'l mira.*)  
Voldria preguntar-li una cosa, i no goso.

LINNELL. — Pregunti sense por, pregunti.

RAQUEL. — Pel sol fet d'haver jo sigut dolenta ho serà 'l meu fill, també? Creixerà dolent?

LINNELL. — El pervindre d'aquest fill que encara ha de venir al món està en les seves mans. Faci vostè un cambi radical desde aquest moment, i jo li asseguro les més falagueres esperances per la vida d'aquest fill.

RAQUEL. — Que m'hi té vostè per una perduda?

LINNELL. — No; però, si ho fos, jo m'encarrego de que no ho siga.

RAQUEL. — No ho soc de dolenta, jo: l'hi asseguro. Vaig faltar, i ja no hi ha més remei. No puc tornar endarrera.

LINNELL. — N'està ben segura?

RAQUEL (*amb alegria*). — Vol dir que encara pot ser? Com? Indiqui-m el camí!

LINNELL. — No n'hi ha més que un de camí, el vell, el de sempre: arrepentir-se.

RAQUEL. — Oh! Sí! Jo ja n'estic d'arrepentida!  
Sí! Amb tota l'ànima! Però l'arrepentiment

- no pot fer tornar les coses al lloc d'abans.  
A mi m'agradaria tornar a ser lo que era.
- LINNELL. — Això es impossible. Tant sols Déu pot tornar les coses al seu primitiu lloc.  
Miri endavant! Decideixi-s a soportar, amb tot coratge, les conseqüències del seu error.
- RAQUEL. — No puc. Fóra una vida de vergonya. Tothom fugiria de vora meu. Tots me senyalarien amb el dit. Quina vergonya! Déu meu! Quina vergonya!
- LINNELL. — Tothom no hi fugiria de vora seu. Jo no l'abandonaria pas. Es més: vostè podria aconsellar-se amb mi: jo fóra'l seu amic.
- RAQUEL (*plorant d'agraïment*). — Que n'es de bo vostè!
- LINNELL. — Què vol que faci? Digui. Vol que escrigui al seu pare?
- RAQUEL. — No, encara no. Es tant feliç allà, el pobre pare, amb el seu treball! Me fa una pena! Ara, quan torni... Aï! Déu meu! Que'n soc de desgraciada!
- LINNELL. — Quan torni la perdonarà.
- RAQUEL. — Sí, perquè'l pare es molt bo. Per això no vui donar-li aquest disgust: fóra destruir la seva vida.
- LINNELL. — Permeti-m que jo parli a l'home que ha comès aquesta infàmia.
- RAQUEL. — A l'home que...
- LINNELL (*amb gran domini de sí mateix*). — Sí: an en Leonart Wilmore.
- RAQUEL. — No, si no va ser ell! No ho cregui

pas. Vostè s'equivoca. Aquella carta no era pas per ell. (*En Linnell la mira fixament. Ella abaixa ls ulls, confosa i aclaparada.*) Es inútil: li dic que s'equivoca.

(*Pausa.*)

LINNELL (*amb fredor i rigidesa*). — M'es impossible fer re per vostè si no'm confessa la veritat. Permeti-m que l'acompanyi fins al sofà. El peu se li va carregant i li tornarà a fer mal. (*L'ajuda a aixecar-se, donant-li'l braç.*)

RAQUEL (*rapidament*). — No'm desampari, vostè, també!

LINNELL. — Això mai! Però deixi-m posar les coses en el seu lloc. Vol?

RAQUEL. — Sí. Però, això... No sé què fer. (*De sobte, amb gran excitació.*) Oh! Jo no m'hi puc estar més aquí!

LINNELL. — Calmi-s. Resigni-s a quedar-se aquí aquesta nit, i demà ja veurem. Demà decidirem.

RAQUEL. — Gracies. Moltes gracies. (*Se sent un timbre dins.*) Ah! Deu ser la senyora Wilmore.

LINNELL. — Esperis. Veiam.

(*La fa asseure en una cadira aprop de la porta. La Patty, que haurà anat a obrir la porta, entra pel passadiç, seguida de l'Helena.*)

PATTY. — Es la senyoreta Helena Plugenet, senyor.

HELENA (*entrant*). — Oh! Si que'm sab greu Està ocupat, veritat?



LINNELL. — No. Entri, entri. Es una senyoreta que ha sofert un accident anant a pujar al tren. Se queda aquí aquesta nit.

(*L'Helena i la Raquel se saluden lleugerament. Pausa.*)

HELENA. — Que sofreix molt, senyoreta?

RAQUEL. — Una mica, al peu.

HELENA. — Si jo puc fer alguna cosa per vostè...

RAQUEL. — No. Mil gracies.

LINNELL. — Patty: ajuda a la senyoreta...

Dona-li'l braç i porta-la a l'escriptori. Que s'ajugui al sofà.

PATTY. — Agafi-s amb mi, senyoreta. Ja pot apretar tant com vulgui, ja, que no'm farà pas mal! Soc més forta que un cavall de carro!

RAQUEL (*mirant an en Linnell*). — No ho cregui, no. Lo que vostè's pensa no es pas veritat.

LINNELL (*amable*). — Deixi fer a la Patty. En sab molt de cuidar malalts. Desseguida tornaré a estar per vostè.

(*La Patty dóna'l braç a la Raquel i se'n va pel fons, aquesta apoiant-se també en el bastó i acompanyades per en Linnell fins a la porta, que tanca, i torna cap al prosceni.*)

HELENA. — No sabia que vostè tingués visites. Que està realment ocupat?

LINNELL. — No. Segui, segui. Què hi ha de nou?

HELENA (*asseient-se*). — Ja veurà, senyor Linnell: vostè i jo apenes ens coneixem, però

no sé per què m sembla que me'n puc fiar, jo, de vostè, veritat?

LINNELL. — Sí.

HELENA. — Tinc un dubte que m'atormenta.

LINNELL. — Expliqui-s.

HELENA (*rapidament*). — M'ho aconsella, vostè, que m casi amb en Leonart? Vostè creu que m'hi puc casar, jo, amb ell?

LINNELL. — Per què m'ho pregunta això, Helena?

HELENA. — Perquè la senyora Wilmore, la mamà den Leonart, no vol escoltar-me. Per això'l vinc a trobar a vostè, segura de que m'escoltarà. Vostè no m deurà pas dir que soc una tonta perquè m preocupo de certes coses que no tenen cap importància; que tots els homes han fet o poden fer, de joves, tota mena de bogeries; i que soc una boja volent exigir an en Leonart lo que ell té dret a exigir-me. Vui dir el meu cor, la meva persona, la meva vida... Jo no sé explicar-me prou bé... Però estic ben segura de que vostè m comprèn perfectament.

LINNELL. — Me sembla que sí.

HELENA. — Així, doncs, vostè creu que m'hi haig de casar?

LINNELL. — L'estima molt vostè an en Leonart?

HELENA (*apassionada*). — Amb tota la meva ànima! Com vol que l'hagués acceptat per marit si no l'hagués estimat? Vaig sortir

del col·legi completament ignocenta. Fa d'això quatre mesos, i el primer mes de promesa tot va ser per mi un somni de felicitat. Després varen venir-me aquests dubtes horribles. Seran bogeries, desequilibris, tot lo que vostè vulgui, però jo no podria pas casar-me amb en Lleonart si sabés que encara està lligat... a una altra dona que... havés vingut, primer que jo, a dominar en el seu cor. Què puc fer jo? Què m'aconsella vostè que faci?

LINNELL. — Ho ha consultat al seu papà?

HELENA. — Potser no m'entendria. Per això he vingut a consultar-ho a vostè.

LINNELL (*després d'una pausa*). — A mi m'es impossible donar-li cap consell, Helena.

HELENA. — Impossible, diu? Però no es un dever de vostè·l donar-me·l consell que jo li demano? No es aquest el seu dever de pastor?

(*En Linnell queda un moment sense saber què contestar.*)

LINNELL. — Ha sentit a dir alguna cosa vostè? S'ha adonat de re sospitós? Ha endevinat, potser?

HELENA. — M'he dirigit a la senyora Wilmore. Fa poc, després de sopar, li he pregat que fos franca amb mi. Però m temo que m'ha amagat alguna cosa. Això m'ha decidit a venir a casa de vostè. Sab res, vostè?

LINNELL. — No he sentit la pregunta. Com deia, senyoreta?

HELENA. — Aleshores es que vostè sab alguna cosa. (*En Linnell se separa d'ella amb fredor.*) Dispensi-m. Potser no havia d'haver parlat així. Però jo no més tinc confiança en vostè. Aconselli-m com aconsellaria a una germana seva!

LINNELL. — Dongui-m algun temps per reflexionar. Torni demà. Demà al dematí, eh? Què li sembla?

HELENA. — Sí. Però no'm vulgui mal per això, ho sent? Això no es voler fer traició an en Lleonart, no, de cap de les maneres. Eh que no?

LINNELL. — No, si es dictat per la seva consciència.

HELENA. — Ho es, i he cregut que era un dever escoltar lo que'm diu la consciència. (*S'alça.*)

LINNELL. — Ha fet molt ben fet, Helena. *Li dona la mà amb afecte. Encaixen.*  
(*Sona un timbre dintre. La Patty passa pel passadiç, anant a obrir.*)

HELENA. — Així, quedem en que demà al dematí tornaré. Gracies per tot.

LINNELL. — Com vol dir?

HELENA. — Vui dir que me'n vaig tranquila. El trobo tant recte i tant honrat a vostè, que tant sols el demanar-li consell ja'm tranquilisa.

LINNELL. — Així, vostè creu que n'hi ha molt pocs d'homes rectes i honrats, veritat, Helena?

(*Entra pel fons en Leonart. Va de frac.*)

LLEONART. — No sé pas per què m'ho he pensat que 't trobaria aquí. (*Mira amb ansia a l'un i a l'altra.*) Consells espirituals, veritat, senyor Linnell? Miri que tindrè gelosia!

HELENA. — Com es que parles així? No donguis tant poc valor a les coses santes!

LLEONART (*alarmat i nerviós*). — Dispensin-me si 'ls he interromputs. (*Mirant-los a tots dos.*) Què ha passat?

HELENA. — Res... Es a dir, sí: lo d'aquella senyoreta... Hauriem de fer alguna cosa per ella.

LLEONART. — Ah! Linnell: la mamà ja se n'ha enterat de l'accident que ha sofert aquesta pobra noia, i m'ha dit que venia desseguida.

LINNELL. — Ah! Sí?

LLEONART. — Sí. S'ha pres molt interès per ella. Pobreta! Anem, Helena? Bona nit, senyor Linnell.

LINNELL (*posant la mà a l'espatlla den Leonart*). — Tornarà, vostè, d'aquí una estona?

LLEONART. — Per què?

LINNELL. — Perquè hem de parlar vostè i jo.

LLEONART. — Amb molt gust; però ara...

HELENA. — Si vols, queda-t.

LLEONART. — Haig d'acompanyar-te a casa.

HELENA. — No es pas tant lluny. Som a fòra i fa lluna aquesta nit. Vostè 's queda amb el senyor Linnell.

LLEONART. — Si tu m'ho manes...

HELENA. — No. Però no vui que ningú's mogui. Ja sé'l camí.

*(Ho diu an en Linnell, que l'acompanya fins al passadiç. En Lleonart demostra una gran intranquil·litat. Tracta d'aparentar serenitat, però'l traeix l'impaciència que'l domina. En Linnell torna i tanca la porta.)*

LINNELL *(indicant-li una cadira)*. — Vol fer el favor de seure? *(En Lleonart s'asseu amb certa por.)* Sembla que la seva mamà s'interessa per aquesta noia, veritat? Per la senyoreta Raquel Neve...

LLEONART. — Ah! Se diu Raquel?

LINNELL. — Com? Que no ho sabia vostè?

LLEONART. — D'haver-ho sentit dir a la mamà... Però... ara... en aquest precís moment... la veritat... no'm recordava...

LINNELL. — Que la sab la seva mamà l'història d'aquesta noia?

LLEONART. — Suposo que ella mateixa li deu haver contat alguna cosa.

LINNELL. — Vostè ho creu així?

LLEONART. — Què vol dir tot aquest misteri? A què vénen totes aquestes preguntes?

LINNELL. — Jo no més pregunto, sense cap misteri, si la seva mamà està enterada de la veritable història d'aquesta senyoreta i de les veritables relacions amb vostè.

*(En Lleonart s'alça nerviós, palid, dominant-se amb prou feines. Després se tranquil·lisa, torna a seure, mirant en Linnell de fit a fit. Pausa.)*

LLEONART. — Relacions amb mi? Que diu ara! Quina mala vespa l'ha picat, que li fa dir semblants monstrositats? Ara vindrà la mamà. Pregunti-li an ella. (*Dóna unes quantes passes cap al fons.*)

LINNELL (*detenint-lo*). — Aturi-s. Tingui una mica de paciència, senyor Wilmore. Tracto de salvar de la vergonya i de la deshonra les persones a qui jo estimo. Demà potser fóra tard. Ja veu, doncs, si la cosa té importància! (*En Leonart torna cap an Linnell.*) Vingui-m aquí, Leonart. Ja veu que ho sé tot. Eviti digressions que no 'ns portarien enlloc, i, si puc, jo li prometo que l'ajudaré.

LLEONART. — Es molt difícil.

LINNELL. — Tingui confiança en mi. Vostè li va prometre que 's casaria amb ella?

LLEONART. — Suposem que li hagués promès. Quan un home està enamorat es capaç de prometre-ho tot!

LINNELL. — I vostè ha donat paraula de casament a la senyoreta Helena Plugenet sabent que l'altra...

LLEONART. — No 'm judiqui pitjor de lo que soc en realitat. Desde petit que no havia vist l'Helena. La primavera passada vaig ser a Escòcia a les obres del ferro-carril, i quan el senyor Neve, el pare de la Raquel, va deixar la seva filla per anar-se'n al Canadà... Ella i jo... varem viure plegats... durant algun temps. A l'acabar-se les obres

del carril jo me'n vaig entornar a casa, i va ser quan vaig tornar a veure l'Helena. Abans de prometre-m'hi formalment va presentar-se'm ocasió de parlar amb la Raquel dugues o tres vegades. Ens varem despedir i vaig anar-me'n, donant-ho tot per acabat. Però aquesta tarda ho he sabut tot. Es un castic de Déu, senyor Linnell!

LINNELL. — Què pensa fer vostè, ara?

LLEONART. — La mamà ha dit que ella se n'encarregaria de la Raquel...

LINNELL. — I l'Helena?

LLEONART. — Aquesta rai, no hi ha por de que ho sapiga.

LINNELL. — I vostè s'atreveria a casar-se amb l'Helena sabent que té paraula empenyada amb una altra noia? Sabent lo molt que aquesta sofrirà per vostè, per culpa exclusiva de vostè?

LLEONART. — Es molt trist el cas de la pobra Raquel! Ja me'n faig carrec. Es tant bona! I m'estimava tant! Sempre'm recordaré que, quan me veia, la seva cara s'iluminava sobtadament amb una foguerada d'alegria. Un home pot arribar a ser malvat sense ganes de ser-ne, sense donar-se'n compte. Veritat, senyor Linnell? Veritat que es així?

LINNELL. — Així es. Però quan un se dona compte de que ha faltat, aleshores, sense pensar-s'hi gens, m'entén, sense pensar-s'hi, ha de mirar de trobar el remei del



mal. No es això lo que vostè pensa fer?  
LLEONART. — Naturalment que procurarem  
que no li falti res.

LINNELL. — Bé; però, i l'Helena?

(*Sona 'l timbre de la porta.*)

LLEONART. — Deu ser la mamà.

(*La Patty va a obrir i torna precedint a la senyora Carlota, que entra.*)

LLEONART (*apart an en Linnell*). — Vostè ja 'ns  
ajudarà a guardar el secret. No anirà pas  
en contra nostra, eh? Així tot s'arre-  
glarà!

SENYORA WILMORE (*entrant molt excitada*).

— Es aquí, veritat? Ah, Lleonart! Com  
es que no has acompanyat l'Helena? Tor-  
na-te'n a casa. Vui parlar una estona amb  
el senyor Linnell d'aquesta mestra de di-  
buix. (*Mirant fixament an en Linnell.*)

LINNELL (*amb dignitat*). — Estic a les seves  
ordres, senyora.

(*La senyora Wilmore està alarmada per l'ac-  
titut den Lleonart i den Linnell, sospitant lo  
que ha succeït.*)

LLEONART. — Es inútil, mamà: ho sab tot.

SENYORA WILMORE. — Tot... què? Què li ha  
explicat aquella noia?

LINNELL. — Ella? Re. Una casualitat ha fet  
que arribés a les meves mans certa carta  
dirigida al seu fill.

SENYORA WILMORE. — Com es que s'ha atre-  
vit a escriure an en Lleonart?

LINNELL. — Que no ho troba molt natural?

(*En Lleonart va per parlar, però la senyora Wilmore, amb un gest imperatiu, li fa senyal de que calli.*)

SENYORA WILMORE. — La carta anava dirigida al meu fill?

LINNELL. — No.

SENYORA WILMORE. — Aleshores a qui?

LINNELL. — A ningú.

SENYORA WILMORE. — I vostè ja ha deduit que... Aont es aquesta noia?

(*Dóna unes quantes passes cap al fons. En Linnell la priva d'avançar.*)

LINNELL. — Un moment, senyora. Aquesta pobra noia està excitadíssima, té febre... Permeti-m que abans de parlar amb vostè jo la prepari.

SENYORA WILMORE. — Suposo que no li dirà pas que repeteixi aquesta historia!

LINNELL. — Com s'entén historia? Així vostè també la sab?

SENYORA WILMORE. — No es pas difícil endevinar-la. Haig de veure-la de precis per saber la veritat.

LINNELL (*amb gran aplom*). — La veritat es lo que vostè ja sab, senyora.

(*Se'n va triomfalment pel fons. Un cop en Linnell es fòra, la senyora Wilmore, que l'ha observat quan se n'anava, avança rapida cap al seu fill. La seva actitud es desde aquest moment resolta, energica, desesperada. Va de dret al seu fi sense contemplacions, remordiments ni contemplacions.*)

SENYORA WILMORE. — Parla, Lleonart: què ha succeït?

LLEONART. — M'ha acusat, i jo, es clar, ho he negat.

SENYORA WILMORE. — Ho has negat?

LLEONART. — De primer, sí... Però, després, quan he vist que ho sabia tot, ho he confessat.

SENYORA WILMORE. — Que ho has confessat, dius?

LLEONART. — Li he dit que ho sentia molt...

SENYORA WILMORE. — Què més? Parla!

LLEONART. — Li he dit que li vaig prometre que m'casaria amb ella... No li volia pas dir, però li he dit...

SENYORA WILMORE (*amb desesperació*). — Oh! Què has fet, Lleonart? T'has suïcidat! Sí: això es un suïcidi social! T'has perdut a tu mateix, per sempre!

LLEONART. — Que no podem fer de manera que ell ens guardi 'l secret?

SENYORA WILMORE. — Es molt difícil. Ho intentarem. Ho provarem tot. (*Amb rapidesa.*) Dius que de primer ho has negat?

LLEONART. — Sí. He fet veure que m'escandalitzava amb semblants acusacions. Li he dit quina mala vespa l'havia picat per fer-lo parlar així contra meu.

SENYORA WILMORE. — I després li has dit que t sabia molt greu, que t feia llastima i...? Bé: al cap d'avall no hi ha més que la seva paraula contra la teva! Si tant sols

poguessim anar portant la noia pel nostre camí! Hi ha alguna cosa o algú que pugui provar les vostres relacions a Escòcia?

LLEONART. — Me sembla que no.

SENYORA WILMORE. — Pensa-ho bé. Allà hi havia gent. Els mateixos empleats, els treballadors... Algú podria...

LLEONART. — Sí, en Kerwick.

SENYORA WILMORE. — Ho pot haver dit an algú aquest?

LLEONART. — Es clar que sí! Però estic segur de que no ha dit re.

SENYORA WILMORE. — Aont es en Kerwick?

LLEONART. — Al sud de l'Àfrica.

SENYORA WILMORE. — Oh! Així raí! El teu pare està per venir. Ara val més que te'n vagis. Deixa-ho per mi tot això. Ah, Leonart! Si jo t'pugués salvar!

LLEONART. — Que n'ets de bona, tu, mamà! I jo no t'he donat més que disgustos!

SENYORA WILMORE. — Ara ja està fet. Hem de buscar el remei costi lo que costi. (*Acompanyant-lo a la porta.*) Vés-te'n, Leonart, abans de que vingui'l teu pare. (*En Leonart se'n va de puntetes, sense fer soroll, despedint-se amb gestos de sa mare.*) Psit!

(*Observant-lo mentres se'n va, la senyora Wilmore queda pensativa, com combinant algun plan. Pausa. Al cap de poc temps s'obre la porta de l'escriptori i entra en Linnell, després de traspasar el passadiç. La senyora*

*Wilmore, al sentir-lo, agafa un posat de dòna tranquil·la i reposada.)*

LINNELL. — Que se n'ha anat el seu fill?

SENYORA WILMORE. — Sí. No hi havia de fer res aquí. No li sembla?

LINNELL. — Si poguessim arribar a una intel·ligència en l'assumpte de la senyoreta Raquel Neve, me n'alegraria molt.

SENYORA WILMORE. — Sí, sí, per la meua part. Què podem fer per aquesta noia? N'hem de parlar, perquè suposo que vostè no deurà pas permetre que la seva senyora passi les hores cuidant a una desconeguda durant una malaltia que podria ser llarga. Veritat?

LINNELL. — No crec que trigui gaires dies en pellar-se-li la ferida. Ara la febre...

SENYORA WILMORE. — Pobra noia! Miri: a Gilminster hi ha una bona casa de dispeses. Conec la mestressa. Amb una recomanació meua hi estarà d'allò més bé. I, naturalment, tot correrà pel meu compte.

LINNELL. — Permeti-m... Quan li he dit que vostè era aquí s'ha sobressaltat una mica.

SENYORA WILMORE. — I ara! I per què?

LINNELL (*amb interesa*). — Senyora, jo li prego que, si vol trobar un medi d'arreglar aquest assumpte, me parli amb tota sinceritat.

SENYORA WILMORE. — No l'entenc. Vol dir que hi ha algun inconvenient en que jo m'encarregui d'aquesta senyoreta?

LINNELL. — No; però m sembla que no pensen en que hi ha una altra qüestió, molt més interessant.

SENYORA WILMORE. — Quina?

LINNELL. — La senyoreta Helena.

(*Cop de timbre a dintre.*)

SENYORA WILMORE. — Deu ser el meu marit. Ell no sab re de tot això. (*Altre cop de timbre.*) Me sembla que de moment serà millor no dir-n'hi res.

(*Després del segon cop de timbre apareix en Wilmore al passadiç. La Patty, que haurà sortit de l'escriptori i haurà obert la porta del pis, l'acompanya.*)

WILMORE (*desde 'l passadiç*). — Que es a casa'l senyor Linnell? L'haig de veure desseguida. (*Entra i tanca la porta després d'entrar.*) Dispensi-m aquesta entrada tant poc cerimoniosa, Linnell, però la carta de vostè sobre lo den Guillem m'ha regirat tot de mala manera. Me l'han entregada en el precís moment en que anava a sentar-me a taula i no he sopat: veli-aquí! Ja ho has vist, Carlota.

SENYORA WILMORE. — Encara hi ha hagut alguna cosa més.

WILMORE. — Què se m'endona de tot lo demás! Lo primer es lo primer, i es lo unic que té importancia. Acabo de parlar d'aquest assumpto amb el seu superior, i estem completament d'acord. (*La senyora Wilmore, nerviosa i impacienta, fa signes*

*al seu marit de que calli.*) En conclusió: o vostè fa acatament a les meves idees, que són rectes en lo referent a la moral, o se'n va del poble abans de quinze dies: nèt i clar! Què s'estima més?

LINNELL (*amb calma*). — Lo que voldria saber es quines són les idees de vostè respecte a moral.

WILMORE (*furibós*). — Déu de Déu! (*Pegant un cop de puny al damunt de la taula.*) Les meves idees sobre moral són les bones, les uniques, les antigues idees que han tingut sempre totes les persones de consciencia. Hem acabat. Vol seguir les meves instruccions respecte an en Guillem? Sí o no?

LINNELL. — Abans voldria saber, senyor meu, quines són les instruccions de vostè respecte al seu fill.

WILMORE (*amb gran extranyesa*). — Respecte al meu fill?

LINNELL. — Dongui una mirada a casa seva, senyor Wilmore. Ocupi-s una mica més de lo que passa a casa de vostè, abans de ficar-se en la dels altres.

WILMORE. — Què vol dir amb això? Parli més clar, si vol que l'entengui!

LINNELL. — Vostè acaba de dir que les seves idees sobre moral són les bones, les uniques, les antigues idees que han tingut sempre tots els homes de consciencia. No es veritat? Que vostè, en semblants casos,

segueix sempre la mateixa linia de conducta. No es així? I ara pregunto jo: està disposat a seguir-la també i aplicar-la al cas del seu fill i de la senyoreta que hi ha allà dins de l'escriptori?

WILMORE (*a la seva senyora, desorientat*). — Però, que 'n sabs alguna cosa tu de tot això?

(*Entra la Patty.*)

PATTY. — Senyor: vol fer el favor de venir un moment? Diu que vol parlar amb vostè desseguida.

LINNELL. — Ja vinc. Permetin-me. (*En Linnell i la Patty se'n van i entren a l'escriptori.*)

WILMORE. — Carlota! Però, que es veritat això que acaba de dir aquest home? (*La senyora Wilmore, emocionada i avergonyida, fa que si amb el cap.*) De manera que aquesta noia 'ns pot posar en un conflicte?

SENYORA WILMORE (*resoluda*). — No. Si puc, com espero, pendre-la pel meu compte, no 'm serà difícil persuadir-la de que calli i se'n vagi ben lluny, per no tornar. Ella rail An en Linnell es principalment a qui s'ha de guanyar per tots els medis!

WILMORE. — Ara'm penedeixo d'haver sigut tant intransigent amb en Guillem i la Sarah!

SENYORA WILMORE. — Què se m'endona a mi den Guillem i de la Sarah! En Leonart es qui 'm preocupa en aquests moments!



Hem de comprar el silenci den Linnell, costi'l que costi!

WILMORE. — Déu de Déu! Me repugna l'haver-me d'humiliar davant d'aquest home! (*Furiós.*) Es horrible que'l meu fill m'hagi colocat en una situació tant difícil, després dels meus esforços titanics per conservar la moralitat del poble!

SENYORA WILMORE. — No divaguem. El cas no pot ser més urgent. Si això se sab, el casament amb l'Helena's desfarà i en Lleonart quedarà arruïnat per sempre més.

WILMORE. — No sols hi quedarà en Lleonart, d'arruïnat, sinó que hi quedarem tots. Tots! Fins en Viveash! No podran pagar-se les hipoteques, i què farem aleshores?

SENYORA WILMORE. — No'm preocupa lo que ens pugui succeir a nosaltres! Lo que'm fa engunia es la sort del nostre fill! Ara que tot li anava tant bé!

WILMORE. — No hi ha més solució que oferir an en Linnell el lloc que deixarà vacant en Daubeny.

SENYORA WILMORE (*resolta*): — Tens raó. Vaig a dir-li desseguida.

WILMORE. — I si no'l vol acceptar?

SENYORA WILMORE. — Aleshores direm que en Linnell ha comès un error gravíssim i el treurem del poble.

WILMORE. — Lo que s'ha d'evitar es que les males llengües mormurin.

SENYORA WILMORE. — Si 's pogués aconseguir que la noia digués que en Linnell s'ha equivocat... (*Parant l'orella.*) Calla, que es ell! (*Pausa. Entra en Linnell.*) Com està la malalta?

LINNELL. — Té febre i desvarieja una mica.

SENYORA WILMORE. — Persisteix acusant an en Leonart?

LINNELL. — No li he preguntat res, jo, ara, senyora, de tot això.

SENYORA WILMORE. — Aleshores ho faré jo.  
(*Intenta anar cap al fons.*)

LINNELL (*deturant-la amb un gest*). — No 's molesti. Passarà per aquí quan vagi cap a dalt. Vostè mateixa podrà judicar, veient l'estat en que 's troba, si es convenient aquesta nit fer-li preguntes d'aquesta mena.

SENYORA WILMORE (*amb refinada hipocresia*). — No tingui por. No vui pas exasperar-la, no, pobreta! Que es cas! És tant fàcil provar que vostè s'ha equivocat, que no val pas la pena!

LINNELL. — Que jo m'he equivocat?

SENYORA WILMORE. — Vostè ha contat l'història d'aquesta noia al meu fill; ell, naturalment, ha demostrat compassió per ella; i vostè ha donat una mala interpretació an aquest sentiment compassiu. Veli-aquí!

LINNELL. — Senyora Wilmore! Jo no he sofert cap equivocació. Permeti-m que ni per un moment accepti aquesta idea.

SENYORA WILMORE. — Ja veig que està dis-

posat a mantenir, com sempre, la seva actitud intransigent i antagonica a la nostra manera de pensar.

WILMORE. — Sí, Linnell. Jo crec que bé pot escoltar lo que li proposem!

LINNELL. — Ah! Perdonin. Que potser me proposen alguna cosa? No ho havia entès.

WILMORE. — Això depèn de si vostè vol quedar-se al poble i treballar amistosament amb mi pel bé de tots els feligresos.

LINNELL. — Es clar que sí! Però, que té que veure tot això amb lo de que ara parlavem?

WILMORE. — Tot es fill de lo mateix, Linnell. ¿Com es que no abandona, d'un cop per sempre, aquestes idees i aquestes opinions tant exclusivistes, en coses de tant poca importancia?

LINNELL. — I d'això n diu coses de poca importancia? Permetin-me que m'escandalitzi. Aquesta pobra noia que desvarieja febrosa al meu escriptori; el casament del seu fill amb la senyoreta Helena Plugenet; això per vostès són coses de poca importancia?

WILMORE. — Regonec que hi estat intransigent en el cas den Guillem i la Sarah. Si jo l'hagués de deixar en mans de vostè, ara...

LINNELL. — Que me li deixa?

WILMORE. — Sí. Resolgui vostè mateix, sempre que'ls meus principis no hi surtin gaire perjudicats.

LINNELL. — Jo no més en tinc un de principi, per aquests casos: la més completa condemnaçió del pecat i la compassió més completa pel pecador.

WILMORE. — Aquest es també el meu principi, fins a cert punt. Podem subjectar-nos an eli d'aquí endavant.

LINNELL. — Concreti, senyor Wilmore.

WILMORE. — El senyor Daubeny deixa aquesta rectoria.

LINNELL. — Ah! Sí?

WILMORE. — I nosaltres voldriem que fos vostè qui ocupés la vacant.

SENYORA WILMORE (*amb tota intenció*). — Quatrecentes cinquanta lliures a l'any, si...

LINNELL. — Si... què?

SENYORA WILMORE. — Si podem comptar amb vostè en tot... i per tot.

WILMORE. — En aquestes condicions vostè serà rector. Accepta, eh?

LINNELL. — No.

WILMORE. — No?

LINNELL. — Mai. Perquè lo que vostès volen es comprar el meu silenci i lligar les meves mans en l'assumpte d'aquesta pobra noia.

WILMORE. — Però, vostè es un home incompreensible! Qui l'entén a vostè?

LINNELL. — Ja m'anirà entenent, no tingui por.

WILMORE. — Ja es gosar el seu! Nosaltres no pretenem violentar-lo en res.

LINNELL. — Dispensin-me, però m'ho havia semblat. Si vostès m'ofereixen la rectoria, deixant-me en completa llibertat d'acció en lo referent a l'assumpo del seu fill...

WILMORE. — Es clar, home, que sí!

LINNELL. — Així, ho accepto, i els quedo profundament agrait.

WILMORE. — Al mateix temps voldriem saber...  
Eh, Carlota?

SENYORA WILMORE. — Sí... Voldriem saber si vostè està disposat a repetir aquesta acusació contra en Leonart, o bé si vol ajudar-nos a evitar un escandol.

LINNELL. — Sempre hi estic disposat a evitar un escandol, jo, senyora. Jo 'ls prometo que, per la meva part, no sortirà dels meus llavis cap paraula de més en aquest assumpto. Però, i la senyoreta Helena Plugenet, que no hi pensen en ella?

SENYORA WILMORE. — Sí, es clar! Ja me'n faig carrec! Ja es tot un compromís! Però, què hi podem fer nosaltres?

LINNELL. — Què hi poden fer vostès? Ser francs i sincers amb ella! Que ella mateixa digui si estima prou an en Leonart per perdonar-lo. Si ho fan així, jo no diré res, però no 'ls podré pas casar.

SENYORA WILMORE. — Que no 'ls podrà casar?

LINNELL. — No.

SENYORA WILMORE. — Així, si veu que vostè no vol casar-los, l'Helena sospitarà, ho endevinarà tot i la boda serà impossible!

WILMORE. — Ho veus, Carlota? Ho veus, aont arriba la toçuderia d'aquest home? Retiro 'l meu oferiment, senyor Linnell.

LINNELL. — El seu oferiment ja l'havia jo refusat an aquest preu.

WILMORE. — Com vol dir preu? Així vostè'm tracta fins d'ensibornador! Jo no sé pas lo que 'm deté, senyor Linnell.

SENYORA WILMORE. — Hem de saber exactament lo que vostè sospita del nostre fill.

LINNELL. — No es sospita, senyora: es evidència.

SENYORA WILMORE. — I què 's proposa?

LINNELL. — Dir tota la veritat a la senyoreta Helena.

SENYORA WILMORE. — No! Això mai! Fóra terrible!

WILMORE. — Fóra crudel! Això seria atentar contra la felicitat d'una pobra noia, que espera amb tota ilusió 'l seu casament!

LINNELL. — Oh! Molt bé! Es a dir que seria crudel atentar contra la felicitat d'aquella, eh? I l'atentar contra la felicitat d'aquesta, que no ho es també de crudel?

SENYORA WILMORE. — Ja farem tot lo que poguem per ella. Vostè no deurà pas voler que jo desbarati 'l pervindre del meu fill.

WILMORE. — Un bon xicot, al cap i a la fi, ansions de servir a la patria desde 'l Parlament, o desde qualsevol altre lloc. Per l'amor de Déu, senyor Linnell, pensi-s'hi bé! Jo no vui pas que se separi ni per un

moment de la seva linia de conducta; però vostè mateix ho ha dit: «Compassió completa pel pecador». Recordi-s que es el seu lema: no li demanem pas re més!

SENYORA WILMORE. — El nostre fill ha faltat, ja ho sabem. Però no vulgui malmetre la seva vida! Estem disposats a fer lo que vostè vulgui. Es una mare la que li demana, la que li 'prega! Pensi que vostè també té fills! Posi-s al meu lloc! Salvi-ll! Per l'amor de Déu, senyor Linnell! Salvi el meu pobre Lleonart!

LINNELL. — Salvi-ll vostè mateixa. Salvi-ll dient la veritat. No hi ha cap altre medi. Si ara jo, renegant de les meves idees, volgués amagar la veritat, podria ser responsable d'una gran desgracia. Pensin que d'aquí a un mes en Lleonart ha de casar-se amb l'Helena, i pensin també que alguns mesos després aquella altra li ha de donar un fill, un fill seu!

SENYORA WILMORE. — No! Això no! No serà pas!

LINNELL. — Tard o aviat, ha de ser! Pensin en la responsabilitat que hauran contret! L'Helena li dóna tot al casar-se! I a cambi de què? Si vostès permeten que aquest casament se tiri endavant, enganyen miserablement a una innocent.

WILMORE. — Com s'entén enganyar?

LINNELL. — Enganyar! Sí, sí. Ho torno a dir per si no ho havia entès!

SENYORA WILMORE. — Si l'Helena ho sab estem perduts! Pobre fill meu!

LINNELL. — Però, que no tenen consciència vostès? Pensin-t'hi una mica, per l'amor de Déu! Entren tots dos a la casa nupcial, aparentment nèts de tota culpa, immaculats, tremolosos d'amor i de ventura! (*Quasi amb extasi.*) La felicitat ha obert la porta als dos esposos; tot resplendeix, tot es perfum, tot es benestar. Però ve un dia que l'esposa s'adona, amb repugnància, que hi ha alguna cosa corrompuda que infecta tota la liar, i aleshores... Ah! No. Això no ho permetran pas vostès. No. Perquè tampoc voldran que el seu fill estimat, carn de la seva carn, sang de la seva sang, entri en la seva casa nupcial amb el rostre tacat per l'infàmia, l'hipocresia i la mentida! Salvin-lo! Facin un esforç! Mirin que encara hi són a temps! Diguin la veritat! (*La senyora Wilmore's tomba cap an en Linnell amb un gest d'impaciència i d'ira.*)

SENYORA WILMORE (*freda i resolta*). — No 'ns té de dir re més?

LINNELL (*calmós, fret i resolt*). — La senyoreta Helena ho sabrà tot.

SENYORA WILMORE. — Haig de veure la malalta. No m'ha dit que ella no la confirmava aquesta historia de les seves relacions amb en Lleonart?

LINNELL. — Es veritat; però com que el seu fill la confirma...



SENYORA WILMORE. — Això encara s'ha de veure!

LINNELL. — Suposo que no s'atrevirà pas a negar-ho!

SENYORA WILMORE. — Ho negarà rodonament!

LINNELL. — Un moment, senyora. La senyoreta Helena ha de venir demà a veure-m.

SENYORA WILMORE (*reculant*). — I per què?

LINNELL (*solemne*). — Per fer-me aquesta pregunta: si jo, a consciència, puc aconsellar-li que's casi amb en Leonart.

(*La senyora Wilmore queda aclaparada un moment. Entren pel passadiç les senyores Blaney i Linnell. Se les veu passar no més.*)

SENYORA WILMORE (*posant-se sobre si*). — I vostè pensa explicar-li aquesta historia absurda?

LINNELL. — No: m'estimo més que li expliqui vostè mateixa.

SENYORA WILMORE (*impressionada per l'idea*). — Jo mateixa? Té molta raó. Jo mateixa li explicaré tot, i així quedarà desfeta d'un cop per sempre aquesta farsa indigna tramada contra 'l meu fill.

LINNELL. — Farsa indigna?

(*Entra la senyora Blaney per la porta del fons, la del passadiç, precedida per la senyora Linnell.*)

SENYORA LINNELL (*entrant i adonant-se de l'actitut de tots tres*). — Què hi ha? Ens hem trobat amb la senyora Blaney a la porta del carrer.

SENYORA BLANEY (*entrant amb aire de tafanc-  
ria i mirant a tots amb gran interès*). — Ven-  
nia per saber com segueix; però si parlen  
d'assumptos particulars i reservats...

SENYORA WILMORE. — No, no. Es el senyor  
Linnell, que ja 'ns ha sortit amb una altra  
extravagancia de les seves...

LINNELL (*amb ira reconcentrada i amenaça-  
dor*). — Senyora!

SENYORA LINNELL. — Edgard!

SENYORA WILMORE. — Miri de convence-l, Eli-  
sa, de que lo que 's proposa es una bojeria,  
que 'ls seus fills i vostè poden pagar molt  
cara.

(*Se'n va amb aire de triomf, atravesa 'l pas-  
sadiç i entra a l'escriptori.*)

SENYORA LINNELL. — Edgard! Senyor Wil-  
more! Què ha fet el meu marit?

WILMORE. — Re: amb l'intent d'arreglar les  
nostres petites diferencies, li he ofert la  
rectoria.

LINNELL. — Ah! Es a dir que me l'ha oferta?  
I per què?

WILMORE. — Per bé del poble.

LINNELL. — No. Vostè me l'ha oferta perquè  
calli.

WILMORE. — Ho veuen? En comptes de do-  
nar-me les gracies, m'ha dit que lo que jo  
volia era enganyar, ensibornar, i ha llen-  
çat al vol carrecs injustos i ridicols contra'l  
meu fill.

SENYORA LINNELL. — Edgard! Per l'amor de

Déul Per què ho fas això? (*An en Wilmore.*)  
 Dispensi-l: ho haurà dit en un moment  
 d'ofuscació. S'haurà deixat portar pel geni.  
 (*An en Linnell.*) Edgard! Si tens encara una  
 mica de carinyo per mi i pels teus fills...

LINNELL (*trencant-li la frase*). — Què?

SENYORA LINNELL. — Demana perdò al senyor  
 Wilmore!

LINNELL. — Mai! Demanar perdó perquè dic  
 la veritat? Això mai!

(*La senyora Linnell se'n va cap al sofà, plo-  
 rosa.*)

SENYORA BLANEY (*an en Wilmore, amb mau-  
 leria*). — Quina mena de carrecs ha llençat  
 al vol contra 'l seu fill?

(*Entra la senyora Wilmore, tornant de l'es-  
 criptori.*)

SENYORA WILMORE. — La senyoreta Neve té  
 una mica de temperatura, però'm sembla  
 que pot traslladar-se perfectament. Ara està  
 arreglant les seves coses, i jo mateixa me  
 l'emportaré a Gilminster.

LINNELL. — La senyoreta Neve no sortirà  
 d'aquesta casa.

SENYORA WILMORE. — Qui ho mana?

LINNELL. — Jo.

SENYORA WILMORE. — Senyor Linnell, aques-  
 ta noia nega en absolut els carrecs que  
 vostè ha dirigit contra 'l meu fill. S'ha  
 posat en tot i per tot a les meves ordres, i  
 desde aquest moment queda baix la meva  
 protecció.

LINNELL (*amb gran decisió*). — La senyoreta Neve, aquesta nit, no sortirà d'aquesta casa. Es inútil que s'hi empenyin.

(*La Raquel, apoiant-se amb la Patty, haurà sortit un xic abans de l'escriptori, atravesa el passadís i entra en escena. Està excitada, febrós i desvarieja una mica de tant en tant.*)

RAQUEL (*a la senyora Wilmore*). — Ja estic a punt, senyora. Quan vostè vulgui'ns en podem anar. (*An en Linnell.*) Gràcies per tot. Però me n'haig d'anar a Gilminster. Perdoni-m! (*Amb profunda pena.*) De tot allò que li he dit, sabè, no hi ha re de veritat, no. Jo m'ho pensava. Però no, no era veritat. Aquella carta tampoc ho era, no, pel senyor Leonart, no!

SENYORA WILMORE (*somrient amb aire de triomf*). — És clar que no! Ja m'ho pensava!

RAQUEL. — Sí, jo mai he dit res contra el senyor Leonart... Mai!... És clar que no, pobra de mi!... Eh que ja'm creu, vostè, senyora?

SENYORA WILMORE. — Sí, filla, sí... (*An en Linnell.*) Dongui-li el braç vostè. Ajudi-m a portar-la a l'estació.

LINNELL. — Passi lo que passi, aquesta senyoreta no sortirà aquesta nit de casa meva. Ho tenen ben entès? (*A la Raquel.*) Agafis amb mi. Elisa, ajuda-m. Ets dels meus o també vas contra mi?

SENYORA LINNELL. — No ho sé... no sé què fer...

LINNELL. — Sí que ho sabs! Ja fa temps que m' coneixes. T'he demanat mai re que no fos just? Confia sempre en mi. Ara en aquests moments solemnes tinc tota la raó! Mai de la vida m'he sentit investit de la voluntat de Déu com ara! N'estic segur! Els que m'estimen han d'estar aprop meu! Ho sents?

SENYORA LINNELL. — Sí, ja hi vui estar... Es clar que sí...

LINNELL. — Ajuda-m! Aquesta noia no pot sortir avui de casa nostra.

*(La senyora Linnell s'ajunta amb en Linnell i la Raquel i donen uns quants passos cap a la porta de l'escala interior.)*

WILMORE. — Linnell! Això no pot quedar així!

LINNELL. — No? Oposi-s'hi, si té força per oposar-s'hi!

WILMORE. — Vol retirar d'una vegada aquests carrecs indignes que ha llençat contra el meu fill i contra aquesta noia?

LINNELL *(amb resolució)*. — No, no i no! De cap de les maneres! Encara que m'oferís vostè el bisbat de Londres!

*(Quadro.)*



## ACTE TERCER

*Biblioteca de la casa pairal dels Wilmore. Sala del mateix estil arquitectonic de la del primer acte. Porta al fons, que comunica amb un passadig. Porta a l'esquerra, primer terme. Xemeneia encesa al segon terme. Finestra a la dreta, que dona al jardí. Un sofà i tres taules, una a l'esquerra, l'altra vora'l sofà, i l'altra en un recó de la dreta. Les parets estan completament cobertes per la llibreria, en prestatges descoberts i simètrics que van de terra fins quasi al sostre. La majoria dels llibres estan ben enquadernats, amb cuir i or, com en les biblioteques de les antigues cases pairals del segle XVIII. Hi ha també llibres moderns. En la taula del recó hi ha piles de llibres. En la taula d'aprop del sofà, tinter, plomes i papers. Damunt de la xemeneia, un gran mapa, un rellotge vell i una esfera terrestre. Algun bust, un o dos retrats de família, en llocs convenients.*

*Es al dematt, deu dies després de l'acte anterior. A l'alçar-se'l teló entra la senyora Wilmore per la porta de l'esquerra, depressa, nerviosa i descon-*

*fada. Fa signe an en Viveash que entri. Aquest entra, també, per la mateixa porta. La senyora Wilmore, durant tot l'acte, demostrarà una gran inquietut, menys quan se trobarà al davant de gent forastera: aleshores consegueix dominar-se enterament.*

SENYORA WILMORE. — Que ja es aquí?

VIVEASH. — Sí; ara acaba d'arribar. L'he tancada a dins del meu escriptori.

SENYORA WILMORE. — Que l'accepta 'l nostre oferiment?

VIVEASH. — No n'hi he parlat, encara.

SENYORA WILMORE. — S'ha de deixar tot resolt abans que pugui parlar amb el pare de l'Helena. Sir John ha dit que volia parlar amb la Raquel, davant den Linnell, den Leonart i dels Blaney.

VIVEASH. — Sí, aixís ho ha donat a entendre. Estem en una situació molt perillosa. Hem d'anar amb peus de plom.

SENYORA WILMORE. — Sí; però'ns hem de treure del davant aquesta noia, d'una manera o altra!

VIVEASH. — Quan l'ha vista vostè, darrerament?

SENYORA WILMORE. — Ahir.

VIVEASH. — A l'hotel de Gilminster?

SENYORA WILMORE. — Sí. Hi he anat quasi cada dia.

VIVEASH. — I en Linnell que l'ha vista?

SENYORA WILMORE. — Desde que 'l doctor Blaney se la va emportar, l'endemà demati

d'aquella terrible escena, crec que no l'ha tornada a veure.

VIVEASH. — N'està ben segura?

SENYORA WILMORE. — Sí. Sé que en Linnell hi va anar amb l'intent de veure-la, però amb el doctor Blaney hi varem deixar unes ordres tant severes, que jo crec que no'l van pas deixar entrar.

VIVEASH. — I aont l'han de tenir aquesta sentada amb Sir John?

SENYORA WILMORE. — A l'escriptori de vostè, o, qui sab, potser aquí mateix. Aixís li demostrarem que no'ns fa cap por.

VIVEASH. — Sí; però, i l'Helena?

SENYORA WILMORE. — Ara ja no s'hi està amb nosaltres. Aixís que va tornar el seu pare...

VIVEASH. — Ah! Sí, té raó, no me'n recordava. I com s'ho ha pres l'Helena?

SENYORA WILMORE. — Sembla que s'ho ha pres molt a la valenta. Va anar a demanar consell an en Linnell, l'endemà mateix. Jo no ho vaig poder impedir. I ara ha deixat l'assumpto completament en mans del seu pare. Déu vulga que'n sortim ben aviat d'aquest mal pas!

VIVEASH. — Ja té raó, ja! Jo encara no hi veig pas clar en tot això!

SENYORA WILMORE. — No se m'espanti ara, vostè? Com vol dir que no hi veu clar?

VIVEASH. — Tinc els meus dubtes. Vostè m'assegura que en Leonart es ignocent i que en Linnell s'ha equivocat? Naturalment



que, per mi, això que vostè diu es la veritat. La mateixa noia diu que en Leonart no hi té re que veure amb ella. N'està segura, vostè, que la Raquel mantindrà la seva afirmació?

SENYORA WILMORE. — Sí... Es a dir, jo bé m'ho penso. L'hi he fet veure que aquesta es l'única manera de conseguir la nostra protecció, tant per ella com pel seu fill. Convindria que vostè, per la seva part, també li fes entendre.

VIVEASH. — Me sembla que la meua intervenció... Què vol que li digui? (*Movent el cap.*)

SENYORA WILMORE. — Com s'entén? Parli clar!

VIVEASH. — Vui dir que si la Raquel segueix en aquesta actitud, jo també mantindré'l meu paper. Però'm sembla que abans d'entrar jo en escena fóra millor que vostè li dongués una altra empenta. M'entén?

SENYORA WILMORE. — Si vostè creu que es necessari...

VIVEASH. — Opino que sí. Me fa l'efecte que es molt curta de gènit i bon xic escrupulosa, aquesta noia. Així la posem a prova. Qui li diu que al trobar-se davant de Sir John no se'ns espanti?

SENYORA WILMORE. — Jo crec que no i que complirà lo que m'ha promès.

VIVEASH (*movent el cap amb aire de dubte*). — Tots estem pendants de lo que ella digui. Si'ns falta, ens posa en un compromís terrible.

SENYORA WILMORE (*asseient-se*). — Si això dura gaire, jo no sé si ho podré resistir!

VIVEASH. — Coratge, Carlota!

SENYORA WILMORE. — Vostè no'ns abandonarà pas, veritat?

VIVEASH. — No. Aniré fins aont tinc obligació d'anar. Potser més enllà i tot! M'he embarcat amb vostès en la mateixa nau. Si les hipoteques no poden pagar-se, jo'm trobaré en la mateixa situació que's trobin vostès.

(*Entra en Wilmore pel fons. Vé molt excitat.*)

WILMORE. — Sir John acaba d'arribar amb l'Helena. Estas disposada a rebre-ls?

SENYORA WILMORE (*alçant-se*). — Sí, sí, desseguida.

(*Entra pel fons en Goodyer.*)

GOODYER (*anunciant*). — Sir John Plugenet.

(*Entra Sir John. Es un home simpatic i elegant, d'uns cinquanta anys molt ben portats. Sà, afable, fort i resolt. En Goodyer se n'entorna.*)

JOHN. — Com està vostè, senyora Wilmore?

SENYORA WILMORE (*donant-li la mà afablement*). — Perfectament, Sir John.

JOHN. — I vostè, Viveash, com està?

VIVEASH. — Ja ho veu: ja n'hi ha per anar passant.

SENYORA WILMORE. — Suposo que l'Helena ja no's deu recordar de l'estúpida equivocació del senyor Linnell?

JOHN. — Sí: encara la té bon xic molestada, tot això.

SENYORA WILMORE. — Aviat ho aclarirem, a satisfacció de tots.

JOHN. — Convé molt, Carlota, cregui-m. I com està aquesta noia?

SENYORA WILMORE. — Millora rapidament.

JOHN. — Que encara es a Gilminster?

SENYORA WILMORE. — No: avui ha arribat al poble.

JOHN. — Ah! De manera que es aquí?

SENYORA WILMORE. — Sí. I com que'l nom del meu fill ha sigut barrejat en aquest assumpto, m'ha semblat convenient que'l senyor Viveash hi parlés, i ara es al seu escriptori.

JOHN. — Què n'ha tret en clar, vostè, Viveash, de tot això?

VIVEASH. — Ja veurà: me sembla que'l nostre bon amic Linnell ha volgut pescar en aigües terboles, i no ha tret més que llot.

JOHN. — Doncs s'han de mirar de netejar aquestes aigües, per veure si se'n treu alguna cosa profitosa. Jo mateix aniré al seu escriptori i parlaré amb la noia.

*(Alarma vivíssima en la senyora Wilmore i en en Wilmore. Sir John no se n'adona perquè ls ha girat l'esquena per parlar amb en Viveash.)*

VIVEASH. — No li sembla que abans fóra millor lligar una pila de caps que ara cada un tira pel seu cantó?

JOHN. — Que s'han de lligar caps? No l'entenc. Expliqui-s.

VIVEASH. — Vui dir que s'ha d'anar esgranant la cosa, a poc a poc.

JOHN. — Això es precisament lo que jo vui fer.

VIVEASH. — Opino que fóra millor que jo veiés en Linnell, els Blaney i la noia, l'un després de l'altre, i combinar una sentada, a la qual assistísim tots, començant per vostè.

JOHN. — I que no la podriem tenir avui aquesta sentada? Avui, que jo soc al poble?

VIVEASH. — No hi ha cap inconvenient, si vostè ho desitja.

JOHN. Sí, sí, els soc franc. Hi tinc un gran interès. Quant més aviat ens veiem amb aquest vicari, millor. Veritat, Carlota?

SENYORA WILMORE. — Sí, i aixís acabem, d'una vegada, aquest desagradable assumpto, i podem parlar desseguida del dia del casament.

WILMORE. — No hi ha ningú entre la meva gran coneixença que pugui arribar a sospitar tant sols que l meu fill... Ah! No: per això tinc tant interès en fer callar aquestes males llengües, quan més aviat millor.

VIVEASH. — I les farem callar avui mateix, aquest dematí sens falta. A quina hora ens podrem reunir, Sir John?

JOHN (*mirant el rellotge*). — Ara m'emportaré l'Helena a casa dels Oakieys, i a les dotze tornaré a ser aquí.

VIVEASH. — A les dotze? Molt bé! Tothom serà aquí.

JOHN. — Perfectament. Es un home actiu per excelencia vostè, Viveash. L'assumpte'm sembla que val la pena. Diuen vostès que en Leonart la va conèixer a Escocia, aquesta senyoreta?

SENYORA WILMORE. — Sí.

JOHN. — I quina mena de relacions hi havia entre ell i ella? Relacions de pura amistat?

SENYORA WILMORE. — Sir John, vaig a dir-li la veritat, però amb tota la reserva.

JOHN. — Pot fiar-se de mi, senyora: soc un cavaller.

SENYORA WILMORE. — Hi havia allí empleats en les obres del ferro-carril dos o tres joves. Un d'ells, precisament el que se'n va anar, sembla que tenia certes relacions amb la senyoreta Raquel Neve. I aquesta va venir a trobar en Leonart perquè segurament li devia convenir saber l'adreça del seu... No sé si m'explico.

JOHN. — Ah! Ja!

SENYORA WILMORE. — Vostè no's pot pensar lo que m'ha costat arrencar aquest secret an en Leonart! Es tant bo i tant lleal, el pobre fill meu! Abans de fer traició a un amic, jo crec que's deixaria matar. Ademés, es incapaç de dir cap mentida. M'entén? No sé si m'explico.

JOHN. — Perfectament, senyora.

SENYORA WILMORE. — Confio, naturalment, que vostè sabrà guardar el secret.

JOHN. — Senyora! Lo que vostè m'acaba de

dir aclareix, en part, els meus dubtes. Però, quin interès pot tenir aquest senyor Linnell en sostenir les seves acusacions?

SENYORA WILMORE. — Aquest home es un fanatic!

WILMORE. — Un maniac. Afiguri-s que vol posar tavernes model a tot arreu, per arruinar els pobres fabricants de cervesa!

VIVEASH. — Pobre home! Es un monomaniac esbogerrat! S'ha tornat boig a força d'estudis. I el millor dia es capaç de sortir-nos amb el descobriment de que'l món es quadrat, no més perquè es partidari de tot lo recte.

SENYORA WILMORE — Silenci!

*(L'Helena i en Leonart entren pel fons.)*

HELENA *(amb afecte a la Carlota)*. — Bon dia, senyora Wilmore. *(Li fa un petó.)*

SENYORA WILMORE. — Helena! Filla meval Com estas?

HELENA. — Senyor Viveash, Déu lo guard.

VIVEASH. — Déu la guard, senyoreta. Bon dia.

HELENA. — Vostès ja devien parlar del senyor Linnell, veritat? Senyora Wilmore, jo li prego que'm torni la meva paraula i que'm permeti parlar amb ell.

SENYORA WILMORE. — Helena, tingui ben present que he confiat aquest assumpto en mans del seu papà. Si ara vostè parla amb el senyor Linnell, se passa com aquell qui diu a l'enemic.

HELENA. — Jo no 'l tinc per enemic el senyor Linnell.

JOHN. — Leonart, me sembla que vostè ja s'heu haver adonat de l'estat d'esperit en que's troba la meua filla. Crec inútil insistir en que...

HELENA (*acostant-se rapidament an en Leonart*). — No, no li pregunti res! Leonart! Jo t'estimo! Confio en tu cegament!

(*Ell li agafa una mà i l'hi besa amb emoció.*)

WILMORE. — Ja ho veus, Leonart, quina noblesa de sentiments! Estic orgullós de tu, estimada Helena! I tinc la seguretat que faras feliç an el meu fill.

HELENA. — No 'n parlem més de tot això, senyor Wilmore. Però, quan el meu papà ho hagi aclarit tot, jo 'ls prego que tots vostès siguin ben bons amb el senyor Linnell. No es culpable i no mereix ser castigat.

WILMORE. — La seva consciència ja s'encarregarà bé prou de castigar-lo!

HELENA. — Encara que s'hagi equivocat, crec en la seva rectitut i en la seva honradesa.

VIVEASH. — Això es una mala excusa per apagar una casa que crema.

JOHN. — Anem, Helena: t'acompanyaré a casa dels Oakleis. (*Mirant el rellotge.*) Cuita, que no 'm puc entretenir.

HELENA. — Passi-ho-bé, senyora Wilmore.

SENYORA WILMORE. — Adéu, filla meua.

HELENA. — Passi-ho-bé, senyor Wilmore.

WILMORE. — Adéu, filla... futura.

(*Encaixen. Ell va per besar-la, però ella ja com qui no se n'adona i s'esquiva.*)

HELENA. — Acompanya-m fins al cotxe, Lleonart. (*Se'n va seguida d'aquest.*)

WILMORE. — La seva filla es un tresor, Plugenet. Quin cor més gran!

JOHN. — A les dotze aquí, eh, Viveash?

VIVEASH. — Sí. A les dotze en punt.

JOHN. — Fins a després.

(*Se'n va. En Wilmore, la Carlota i en Viveash queden una estona contemplant-se. Pausa. En Viveash mira'l rellotge.*)

VIVEASH. — No podem perdre temps. Avisaré als Blaney que vinguin. Ja són de tota confiança, eh?

SENYORA WILMORE. — Ja ho crec! Completament adictes.

WILMORE. — Per força ho han de ser. No veu que en Blaney, gracies a la meva influencia, es vacunador públic?

VIVEASH (*a la senyora Wilmore*). — No estaria de més insistir en l'equivocació den Linnell, per veure si, sentint-ho a dir tant i tant, acaba per convence-s ell mateix del seu error.

WILMORE. — Es massa toçut! Com vostè ha dit molt bé, es un maniac que acabarà boig.

VIVEASH. — I la seva bogeria es criminal, perquè portarà a la miseria la seva familia.

WILMORE. — I que no s'entén de raons!

SENYORA WILMORE. — No hi ha més remei



que enfonsar-lo, suprimir-lo! O ha de caure en Leonart o aquest home! (*Amb ira.*) I, si no vol cedir, se l'enfonsa, sense cap compassió!

VIVEASH. — Vaig a dir-li que vingui. (*Se'n va cap al fons.*)

WILMORE (*ansió*). — Viveash, faci tot lo que pugui.

VIVEASH. — Això depèn de l'actitut de la noia. Si la poguessim pastar al nostre gust...

WILMORE. — Què?

VIVEASH. — Que hem de guanyar, no hi ha més! Ara mateix els-e la portaré. (*Fa un gest significatiu i se'n va.*)

WILMORE. — Quina posició més galdosa per un home tant honrat com jo! Mai m'havia hagut de violentar la consciència com ara!

SENYORA WILMORE. — Ofega-la, la teva consciència!

WILMORE. — Què dius ara? Déu de Déu! Vaig tement que aquí les dones han perdut tota noció de moral.

SENYORA WILMORE. — Quan se tracta de salvar un fill, ho perdem tot, les mares. Per això som superiors a vosaltres. Infeliçost! (*Pausa. Amb tota l'ànima.*) Vols ajudar-me a salvar el nostre fill, si o no?

WILMORE. — Estic fent tot lo que puc. Però has de tenir ben present que en aquestes terribles circumstancies haig de mantenir-me sempre dintre de la més estricta moralitat.

SENYORA WILMORE. — Ja t'hi mantens, i amb excés! Si no hi vas amb compte, aquest enfit de moralitat ens perdrà a tots.

WILMORE. — Per l'amor de Déu, Carlota! Fixa-t en que'l cas den Guillem i de la Sarah s'ha reproduït!

SENYORA WILMORE. — Primer de tot som nosaltres, al menos fins a deixar ben resolt aquest assumpto.

WILMORE. — Molt bé; però jo haig de demostrar que la meva conducta està sempre ajustada a lo que'm dicta la consciencia.

SENYORA WILMORE. — Si: tots fem lo que'ns mana la consciencia, sobre tot quan no'ns costa res.

WILMORE. — Carlota! No permeto aquestes insinuacions constants de que soc...

SENYORA WILMORE. — Què?

WILMORE. — Pitjor de lo que haig de ser.

*(En Leonart entra malhumorat, abatut i trist, i's deixa caure en un silló. Pausa. En Wilmore l'observa enfurismant-se gradualment, i quan en Leonart ja està assegut esclata amb ira.)*

WILMORE. — I ¿per arribar an aquest punt t'he educat amb tot compte i dintre dels principis de la més absoluta moral? ¿Per això t'he posat al teu davant el meu exemple, que qualsevol fill s'hauria tingut per ditxós de copiar? I tu, en comptes de seguir les meves petjades, goses fer venir a casa nostra aquesta... donota?

SENYORA WILMORE. — Vols callar? Vols fer el favor de callar? Recordat que tu i jo ja'ns coneixem. (*Ell, furibós, vol parlar.*) Ho sents? Fes memoria! Me sembla que tu i jo ja'ns coneixem, i que lo millor que pots fer en aquesta ocasió es callar!

(*En Wilmore se'n va pel fons, abàtut i silenciós. La senyora Wilmore s'acosta an en Leonart, que s'abraça amb ella. A l'actitut del seu fill, la senyora Wilmore se posa a plorar.*)

LLEONART. — Mamà! Pobra mamà! No ploris! Quina vergonya que hakis de fer tot això per mi, pel teu fill que t'estima! Que n'he sigut de boig!

SENYORA WILMORE. — Calla! Si jo pogués salvar-tel Jo t salvaré! No tinguis por!

LLEONART. — No m'ho mereixo, no! Mereixo que'm peguin, que'm despreiïn! Que avergonyit, que humiliat m'he sentit ara mateix davant de l'Helena! Quin cor té més gran! I jo... jo... que petit!

SENYORA WILMORE. — No parlis així. Tu has fet lo mateix que han fet els altres, però has tingut la desgracia que se sabés. Sir John vindrà, i t farà preguntes. No li diguis ni més ni menos de lo que jo t'he dit.

LLEONART. — Ja ho procuraré.

SENYORA WILMORE. — Pensa que es tot el teu pervindre, tota la teva felicitat en aquesta vida! No la destrueixis!

LLEONART. — No la destruiré. Mamà! Tu no

ho sabs lo que jo t'agraeixo tot lo que estas fent per mi. No n'hi ha de mares com tu! Passi lo que passi, jo t'ho pagaré un dia o altre.

SENYORA WILMORE (*besant-lo amb passió*). —

Ets el meu fill! (*Pausa.*) Mira, veus? Ja torno a sentir-me revestida de valor i lluitaré.

Hem de guanyar!

LLEONART. — Sí, hem de guanyar!

(*Entra en Goody'er pel fons anunciant.*)

GOODYER. — El senyor Linnell.

(*Entra en Linnell. Sembla malaltic i més trist que en l'acte anterior, però en la seva cara hi brilla un raig de desesperada determinació.*)

SENYORA WILMORE. — Linnell!

LINNELL. — Bon dia, senyora.

LLEONART. — Bon dia, Linnell.

LINNELL. — Bon dia. El senyor Viveash acaba de dir-me que vostè desitjava veure-m.

SENYORA WILMORE. — Sí. Lleonart: si vols, ja pots retirar-te.

LINNELL (*aturant amb un gest an en Lleonart, que ja havia donat unes quantes passes*). —

No, un moment. Vostè ja sab que jo no tinc cap interès en posar-lo en evidència davant de la gent, per lo que vostè ha fet. Al contrari, jo voldria enterrar-la, la seva malifeta; però les conseqüències no's poden enterrar. Vingui-m aquí i afronti-les com un home!

(*Haurà posat la mà a l'espatlla den Lleonart. Aquest vol separar-se.*)

LLEONART. — Vol creure, Linnell, que no l'entenc de res en tot això que'm diu?

(*Forceja per separar-se den Linnell, qui li posa les dugues mans a les espatlles i li diu, mirant-lo cara a cara, amb gran rigidesa:*)

LINNELL. — Es a dir que no m'entén? Vaig a fer de manera que m'entengui desseguida. Vostè s'ha portat com un bergant amb una pobra noia. Ha fet malbé la seva vida, i després l'ha abandonada perquè soporti tota sola'l pes d'una culpa provocada per vostè. L'ha abandonada perquè's mori de vergonya, en la soledat i en la miseria. I ara intenta altra vegada seguir els seus procediments de bergant amb una altra noia, una pobra criatura ignocenta, que està a punt de donar-li tota la seva puresa, tota la fidelitat filla d'un gran amor, i tota la seva fortuna. I per portar a bon terme tot aquest cumul d'insensateses compta vostè amb l'ajuda de la seva mare! (*Pausa.*) Me sembla que ara'm deu haver entès, veritat, Leonart?

SENYORA WILMORE (*indignada*). — Senyor Linnell!

LINNELL (*repetint el concepte i mirant fixament a la senyora Wilmore*). — Sí: la seva mare està disposada a ajudar-lo. La seva mare, que l'adora, ho sacrifica tot per ajudar-lo a bastir la nova casa en un bassal corromput d'hipocresia i de mentides! Però aquesta casa sense fonaments no

pot subsistir! Aquesta casota ha d'ensorrar-se per sí mateixa, i a l'ensorrar-se ha d'aixafar-los a tots! Vui confessar tota la veritat a Sir John Plugenet, aixís que'l vegi. Vui desemmascarar el seductor engrait, el seductor covart i mentider! M'ha ben entès, ara? I vostè, senyora, ara no podrà dir que no hagi parlat clar!

*(En Lleonart haurà donat mostres d'una gran nerviositat, però haurà anat dominant-se, i a l'acabar en Linnell se separa d'ell i esclata en una gran rialla.)*

LLEONART. — Ha!... ha!... ha!... La vespa que l'ha picat avui, senyor Linnell, sí que devia ser verinosa!

LINNELL. — Ah! De manera que insisteix en la mentida? Molt bé! Vostè mateix. A les dotze seré aquí per veure a Sir John.

*(Se'n va pel fons. La senyora Wilmore està impacienta i furiosa. Fa un gran esforç, se domina i diu amb relativa calma:)*

SENYORA WILMORE. — No: esperi-s, senyor Linnell. No se'n vagi. Ja que's veu que està decidit a rompre, passem comptes abans, si li sembla.

LINNELL. — Vostè vol passar comptes? I amb mi? Ja es tot un gosar el seu, senyora!

SENYORA WILMORE. — No hi ha re que pugui provar el fet del meu fill. Vostè no té cap prova.

LINNELL. — I què?

SENYORA WILMORE. — Escolti-m. Sir John i la

seva filla accepten les nostres explicacions. Si els vol convèncer de lo contrari, no farà més que perdre temps i provarà que encara es molt més boig i molt més fanatic de lo que la gent se pensa.

LINNELL. — Ah! Sí? Es a dir que m tenen per boig i per fanatic, eh?

SENYORA WILMORE. — Sí, senyor. (*Quasi amb sarcasme.*) Que no ho sabia?

LINNELL (*amb fina ironia*). — No. Vès si es extrany, veritat? I jo, pobre de mi, que sempre m'he tingut per un home modest, senzill, corrent i honrat! Quin desengany!

SENYORA WILMORE. — Després d'haver complert les seves amenaces, se n'anirà del poble, per no tornar, amb la reputació, ben galdosa per cert, d'haver iniciat una calumnia maliciosa contra un dels feligresos. Es impossible que el senyor Daubeny el pugui recomanar a ningú. La seva carrera s'haurà acabat. I anirà enfonsant-se, fins a desaparèixer.

LINNELL. — Diu que m'aniré enfonsant? Si amb la veritat per escut un s'enfonsa, deixi-m enfonsar, millor! Es una fi que no me la podia esperar.

SENYORA WILMORE. — Ah! Vol dir que morirà martir? Es a dir que vostè vol la palma del martiri! Ja són pretensions! Me sembla que l'alcantarà. Però, i què'n farà dels seus fills, que tot just comencen a viure?

LINNELL. — Se buscaran la vida, com se la busquen els aucells.

SENYORA WILMORE. — Sí: viuran de caritats! Però, que no té cor, vostè? Per darrera vegada, Linnell! Pensi en el pervindre que l'espera!

LINNELL. — Misèria, misèria, i re més que misèria! I bé, i què? Ja ho sé. Però quan van acompanyades de la misèria, la fe i la veritat triomfen sempre! I vostè, pel seu cantó, pensi també en el pervindre del seu fill. Farsa! Mentida! Hipocresia! I re més! Per darrera vegada torni en sí, Carlota! Surti d'aquest cau de mentides! Surti a la llum de la veritat!

SENYORA WILMORE (*indignada i impacienta*). — Però, que no ho veu que està perdent el temps, home de Déu? Vostè lo que vol es perdre 'l meu fill, no es això?

LINNELL. — I vostè lo que vol es perdre-m a mi, no es veritat?

SENYORA WILMORE. — Sí, si vostè m'hi obliga. I ho faré sense compassió! M'entén?

LINNELL. — Què'n fa d'estona que l'entenc, senyora!

SENYORA WILMORE. — Doncs no 'n parlem més. I caigui qui caigui!

(*Entra en Viveash pel fons.*)

VIVEASH. — Ja han acabat amb el senyor Linnell?

SENYORA WILMORE. — Sí. No vol entrar a la raó i... hem acabat! (*Arronsant les espattes.*)



VIVEASH. — Pitjor per ell. (*Pausa.*) Vingui-m aquí, Linnell. Ja ho sé que no es tant boig com la gent diu.

LINNELL. — Tinc per norma dels meus actes la veritat. Si això es ser boig, visca la bogeria, senyor Viveash!

(*Aquest mira a la senyora Wilmore.*)

VIVEASH. — Sir John m'ha encarregat que anés recullint detalls del cas. Vol fer-me'n la relació vostè mateix?

LINNELL. — Vol que l'escrigui?

VIVEASH. — No n'hi ha necessitat. Una senzilla relació. Suposem que ara tenim cinc minuts per anar a donar un tom pel jardí. I, qui sab, potser tot passejant ens entendrem.

LINNELL (*mirant a l'un i a l'altra*). — Que ja hi estarà conforme la senyora?

VIVEASH. — Es clar que sí!

LINNELL. — Què vol la senyora? Llum o tenebres? Vostè mateix: pregunti-li.

(*Se'n va pel fons. La senyora Wilmore i en Viveash se miren esverats.*)

VIVEASH (*amb ira*). — Toçut! Miserable! (*Senyalant a l'esquerra*). Aquí té la noia. Ja pot parlar-hi quan vulgui. *Se'n va pel fons cercant an en Linnell.*

SENYORA WILMORE (*obrint la porta de l'esquerra*). — Vol venir un moment? (*Entra la Raquel, vestida de carrer. Està palida, malal·liça, espantada, donant-li la mà carinyosament.*) Com està, Raquel?

RAQUEL. — Bon dia, senyora.

SENYORA WILMORE. — Sir John vindrà desseguida i li farà moltes preguntes. Vostè complirà lo que'm va prometre, eh?

RAQUEL (*calmada*). — Sí: no faltaré a la meua paraula.

SENYORA WILMORE. — Ja n'està ben segura que no 's farà traició?

RAQUEL (*amb gran seguretat*). — Completament segura.

SENYORA WILMORE. — Gracies. (*Respirant.*)  
No's pot pensar lo molt que li agraeixo!

RAQUEL (*asseient-se prop de la taula de l'esquerra*). — Si ho faig així, podré veure en Leonart, de tant en tant?

SENYORA WILMORE. — Me temo que no podrà ser. Al senyor Viveash i a mi 'ns-e sembla que convindria que vostè se n'anés d'Inglaterra.

RAQUEL. — Així, ja no tornaré a veure més en Leonart! I ell no'm voldrà veure? No?

SENYORA WILMORE. — No fóra correcte ni convenient.

RAQUEL. — Vol dir que ell no'n voldrà saber mai més re de mi? I tant que jo l'estimo!  
Ara potser més que mai! No li ha dit re per mi?

SENYORA WILMORE. — Això que jo li he dit: que ho faci per ell.

RAQUEL. — Ell... vol... això?

SENYORA WILMORE. — I vostè ho farà. Eh que sí?

RAQUEL. — Naturalment. I tampoc ne voldrà saber re del seu... del seu fill? I si jo morís? Què faria 'l pobret sense mare, sol? Potser me'l maltractarien i no me'l pujarien pel bon camí. (*Amb passió sobtada.*) Això fóra horrorós, horrible! Jo ja sé que he faltat, que he obrat malament; però vui que 'l meu fill vagi per un altre camí. I, si jo faltés, en Leonart no 'l voldria veure el seu fillet, ni saber què fa?

SENYORA WILMORE. — Si vingúes aquest cas, jo li prometo cuidar-me de la criatura.

RAQUEL. — Vostè? Però, i en Leonart?

SENYORA WILMORE (*amb gest de desesperació*). — No hi pensi en ell, per un quant temps. Així com així, no l'ha de veure més.

RAQUEL (*vivament*). — Això sí que no pot ser! (*Pausa. Repensant-se.*) Faré lo que vostès vulguin.

(*Entra en Viveash, tot desconcertat.*)

SENYORA WILMORE (*anant-lo a trobar vivament*). — I bé?

(*En Viveash mou el cap i arronsa les espatlles. Mira a la Raquel i a la senyora Wilmore. Pausa.*)

SENYORA WILMORE. — La senyoreta Neve està disposada a parlar amb Sir John. Sosté que no hi ha ni una paraula de veritat en la calúnnia del senyor Linnell. Les relacions den Leonart i d'ella, a Escòcia, van ser tant sols de pura amistat, i encara lleugeríssima. Veritat, Raquel?

(*La Raquel abaixa la vista i fa un signe afirmatiu apenes perceptible.*)

VIVEASH. — Així, aviat acabarem. Podria escriure una noteta a la senyora Wilmore confirmatoria de lo que vostè diu. Paper, tinta, ploma? Ah! Aquí té de tot. (*Posa al davant de la Raquel tot lo necessari per a escriure.*)

RAQUEL. — I què vol que hi escrigui?

VIVEASH. — Que... quan vostè era a Escòcia, la primavera passada, va intimar amb un jove, que va prometre casar-se amb vostè.

RAQUEL. — Sí.

VIVEASH. — Ni hi ha necessitat de posar el seu nom. Li direm el senyor X, per exemple. Aquest jove no era pas en Leonart?

(*La Raquel el mira i calla.*)

SENYORA WILMORE (*amb imperi*). — Era 'l meu fill?

RAQUEL. — No.

VIVEASH. — Doncs, comenci la nota dient això.

RAQUEL. — Però, ja ho puc escriure això, jo?

VIVEASH. — No acaba de dir vostè mateixa que no era en Leonart? La mateixa afirmació ha fet davant de la senyora Blaney i de la senyora Linnell. Me sembla que no hi ha cap inconvenient en escriure lo que ja s'adona com a cert.

RAQUEL. — Compliré lo promès; però... Eh que no me n'hauré d'anar d'Inglaterra? (*Quasi plorant i aixugant-se alguna llàgrima*). No podria.

VIVEASH.—Vaja, vaja! No'ns faci enternir, ara.  
Tot se fa pel seu bé.

RAQUEL (*mirant a l'una i a l'altra*).—Això vol dir que me n'hauré d'anar. Però, podré veure en Leonart, abans?

VIVEASH. — No haviem quedat que amb prou feines se coneixien, vostè i en Leonart?

RAQUEL (*bruscament*). — Ja ho sab que en Leonart es meu!

SENYORA WILMORE (*fent un gest desesperat an en Viveash*). — Sir John està per venir. Si no prescindeix den Leonart, no podrem fer re per vostè.

RAQUEL. — No tingui por: ja'n prescindiré. Però abans vui veure-l per darrera vegada. Eh que sí que me'l deixaran veure? No tinguin por: no faré cap escena.

(*La Carlota i en Viveash se consulten amb la mirada.*)

VIVEASH. — No hi veig cap inconvenient.

RAQUEL. — Oh! Gracies, gracies!

VIVEASH. — Se poden veure al meu escriptori, cinc minuts i prou! I amb certes precaucions!

RAQUEL. — Gracies! (*A la senyora Wilmore.*)  
Moltes gracies!

VIVEASH. — Apa, que'l temps passa! La nota!

RAQUEL. — Dicti-me-la vostè mateix.

SENYORA WILMORE. — Té raó!

VIVEASH. — M'estimaria més que ho fes ella.

SENYORA WILMORE. — Escrigui-ho vostè, i que ella ho copii.

VIVEASH. — Com vulgui. *(S'asseu vora la taula de l'esquerra, a l'enfront de la Raquel, i escriu rapidament.)* Crec que vostès han acordat destinar una quantitat a favor de la senyoreta Neve. Saben fixament a quant puja?

SENYORA WILMORE. — Encara no.

VIVEASH *(escrivint)*. — Per impedir qualsevol disgust o desavinença, fóra millor que la fixessim desde ara.

SENYORA WILMORE *(a la Raquel)*. — Quant li sembla?

RAQUEL *(sense esperança)*. — M'es igual. Tant se m'endona.

SENYORA WILMORE. — Veiam: què es lo que necessita vostè anualment, per viure ditxosa?

RAQUEL. — Lo que vostè vulgui. Lo que jo li demano es que'm deixi veure en Lleonart, encara que no més sigui un moment.  
*(Entra en Goodyer pel fons, anunciant.)*

GOODYER. — El senyor Daubeny.

*(Entra en Daubeny. En Goodyer se n'entorna.)*

DAUBENY. — Molt bon dia, senyora meva i estimada amiga. *(Encaixada amb la senyora Wilmore. Saluda an en Viveash.)* Hola, amic Viveash!

VIVEASH *(escrivint)*. — Bon dia, reverent.

*(Durant l'escena següent la senyora Wilmore i en Daubeny estan a vora la taula de la dreta; en Viveash i la Raquel continuen vora la de l'esquerra.)*

DAUBENY. — Acabo de trobar Sir John, que m'ha demanat que... Però... (*Senyalant la Raquel.*) Potser es indiscreció. Si 'ls molesto...?

SENYORA WILMORE. — Viveash: vol fer-me 'l favor d'acabar això a la saleta d'aquí 'l costat.

VIVEASH. — Ja he acabat.

DAUBENY. — Vol dir? Miri que... (*Contemplant la Raquel, que està palida i amb la mirada fixa, en actitud de desconsol immens.*) A proposit, Carlota: hem acordat que 'l dinar de despedida sigui 'l dia 2. Ja rebran l'invitació. No tenen pas compromís, aquell dia?

SENYORA WILMORE. — Me sembla que no.

DAUBENY. — Me n'alegro. Serà una cosa senzilla, però distingida. No més convidarem que 'ls intims.

VIVEASH (*donant el paper a la Raquel*). — Me sembla que es això. Vegi si li està bé. Llegeixi-ho.

(*La Raquel el pren i llegeix.*)

DAUBENY (*apart, a la Carlota*). — Suposo que aquesta deu ser la noia en qüestió, eh?

SENYORA WILMORE. — La mateixa.

DAUBENY. — Pobra criatura! Sir John insistia perquè jo també hi fos, però a mi, francament, no m'agraden aquests assumptos en que m'haig d'entristir, veient miseries i llàstimes!... Què vol que li digui? Tot lo desagradable ho evito. (*Pausa.*) Veiam:

que li agradaria que convidéssim el senyor bisbe?

SENYORA WILMORE. — M'es igual.

DAUBENY (*mirant-la*). — Vostè seuria al seu costat. Es una mica sec de caracter, el nostre bon senyor bisbe. Ah! Però, en cambi, es un gran orientalista. Li enviaré l'edició que ha publicat dels nous evangelis.

SENYORA WILMORE (*contestant distreta i observant an en Viveash i a la Raquel*). — Dels nous evangelis?

DAUBENY. — Però, que no n'ha sentit parlar d'aquesta gran obra? Sembla que algú ha descobert un nou evangeli en un monestir de Siria. Diuen que es molt curiós. El nostre bon bisbe hi es molt entès en evangelis apocrius. Cada dia vaig tenint una idea més gran de la cristianitat...

(*En Viveash haurà conferenciat en veu baixa amb la Raquel, cridant l'atenció de la senyora Wilmore.*)

VIVEASH (*alçant-se*). — Li està bé?

RAQUEL. — Sí.

VIVEASH. — Carlota: vol fer el favor.

(*La Carlota s'alça, s'acosta an ells i en Viveash li ensenya 'l paper. La Raquel no's mou. Queda asseguda, palida i desençaixada. Pausa. Entra en Goodyer pel fons anunciant.*)

GOODYER. — El senyor i la senyora Blaney.

(*Entren el doctor i la senyora Blaney. En Goodyer se n'entorna.*)



SENYORA BLANEY. — Com va, Carlota?

SENYORA WILMORE. — Gracies per haver vingut.

SENYORA BLANEY. — Senyor Daubeny...

DAUBENY. — Estimada amiga...

*(En Blaney haurà donat la mà a la senyora Wilmore, saludat an en Viveash, que li contesta, i passa a saludar an en Daubeny.)*

BLANEY *(a la Raquel, amb fredor)*. — Suposo que ja deu estar completament restablerta. Té molt bon aspecte!

RAQUEL. — Sí, ja estic bé. Gracies.

SENYORA BLANEY *(mirant a la Raquel)*. — El senyor Viveash ens ha demanat que vinguessim. Potser hem vingut massa aviat? Si de cas, ens esperarem a l'altra sala.

SENYORA WILMORE. — Oh! No. De cap manera! Seguin. *(A la Raquel, indicant-li la porta de l'esquerra.)* Senyoreta: vol fer el favor?

*(La Raquel se'n va depressa, avergonyida i amb els ulls baixos per l'esmentada porta. La senyora Blaney la mira fixament fins que desapareix.)*

SENYORA WILMORE. — Torno desseguida. Amb el permís de vostès. *(Se'n va per la porta de l'esquerra.)*

SENYORA BLANEY. — Ho veuen com no m'he equivocat respecte aquesta noia? No s'hi ha fixat vostè, senyor Daubeny, que aquesta mena de dones sempre baixen la vista, quan un les mira fit a fit? Jo me'n vaig adonar desseguida i ho vaig dir.

DAUBENY. — Vostè sempre tant observador!  
Se fixa en tot, vostè! Els nostres bons  
amics ja ho sabran apreciar.

BLANEY (*satisfet*). — La meva senyora es, òve-  
gades, una exploradora admirable!

SENYORA BLANEY. — I com que a casa hi tinc  
tant poc que fer...

BLANEY (*un xic molestat*). — Bé: no exageris!

SENYORA BLANEY. — ...m'he pogut dedicar,  
en cos i ànima, a la moral pública.

DAUBENY. — I a propòsit, senyor Viveash, ara  
que estem sols i tots som de confiança:  
vol dir que'l nostre bon amic Leonart no  
hi està realment ficat en tot aquest gar-  
buix?

VIVEASH. — Oh! No!

DAUBENY. — Dic això perquè'm sabria molt  
greu d'haver de rentar roba confosa i pro-  
vocar la murmuració de la gent, sobre  
tot de la xurma, que es terrible, i més  
en aquests temps desgraciats de demo-  
cracia. (*Alarmat.*) Sentiria molt que hi  
hagués un escandol.

VIVEASH. — Mai! De cap manera!

DAUBENY. — Precisament ara que acabo de  
repartir les invitacions pel meu dinar de  
despedida! He convidat els Wilmore, Sir  
John, i si hi hagués algun perill...

VIVEASH. — No tinc por de re. En Leonart  
triomfarà.

DAUBENY. — Millor. Sembla, però, que Sir  
John ve disposat a fer moltes preguntes.

Se li podrà contestar a totes satisfactoriament?

VIVEASH. — Afiguri-s que la mateixa noia declara que en Linnell s'ha equivocat!

DAUBENY. — Ah! Sí?

VIVEASH. — Ara tot se redueix a que ho juri. En Linnell dirà una cosa, nosaltres ne direm una altra, i aleshores la senyora Wilmore espera que tots els seus amics l'ajudaran, i que per ells serà veritat lo que ella digui.

DAUBENY. — Naturalment! En Linnell me va dir què sé jo què d'una carta que la noia havia escrit an en Leonart.

SENYORA BLANEY (*amb misteri de tafanera*). — Ara, aquí, entre nosaltres, la nit que la Raquel va passar a casa den Linnell, jo vaig anar-hi a buscar al meu marit, i per casualitat vaig veure a dins del saquet de mà de la noia, que precisamet era obert, una carta.

VIVEASH. — Que la va llegir?

SENYORA BLANEY. — No; però com que era oberta, vaig poder llegir la paraula «vergonya» i...

BLANEY. — N'estas ben segura?

VIVEASH. — Que'n dirà res vostè d'aquesta carta?

(*El senyor Blaney fa a la seva muller una senyal autoritaria, indicant-li que calli.*)

SENYORA BLANEY. — Oh! No! No tingui por!  
(*Entra la Carlota amb un paper escrit a la mà.*)

SENYORA WILMORE. — Si volen llegir lo que la

senyoreta Neve ha escrit?... (*Donant-li'l paper a Viveash.*) Són més de les dotze. Sir John ja hauria de ser aquí.

VIVEASH (*després d'haver passat els ulls pel paper*). — No pot estar millor. Deixi-me-la per mi.

(*Entra en Wilmore pel fons.*)

WILMORE. — Senyors...

DAUBENY. — Com anem?

WILMORE. — I vostè, senyora Blaney? Com està? (*Salutacions.*) Doctor, ens trobem reunits en circumstàncies ben poc agradables: el meu fill acusat de... I aquest senyor vicari tant original! Suposo, Daubeny, que vostè, al deixar-nos, ja farà de manera que no continui avorrint-nos.

DAUBENY. — No sé pas lo que se'n pot fer d'aquest home. Què li sembla a vostè?

WILMORE. — Espero que'm farà la gràcia de desaparèixer del meu davant. Perquè, en cas contrari, ja m'encarregaré jo de fer-lo fonedic moralment. Aquesta es la meua actitud, quan algun pillastre me vol plantar cara.

DAUBENY. — Actitud admirable i plena de bon sentit.

(*Entra en Goodyer anunciant.*)

GOODYER. — Sir John Plugenet.

(*Entra Sir John. En Goodyer se n'entorna.*)

JOHN. — Que arribo tard? Senyora Blaney...

SENYORA BLANEY. — Com està, Sir John? (*Salutacions.*)

- JOHN. — Que no es aquí el senyor Linnell?
- SENYORA WILMORE. — Sí. L'he fet entrar al salonet, fins que la seva presència sigui necessària. (*Toca el timbre.*)
- JOHN. — Faci venir també en Leonart.
- WILMORE. — En Leonart ja frisa per veure's cara a cara amb el seu calumniador. (*Entra en Goodyer.*) Digui al senyoret i al senyor Linnell que facin el favor de venir. (*En Goodyer se n'entorna.*)
- JOHN. — I la senyoreta Raquel?
- VIVEASH. — Es a la saleta d'aquí al costat.
- SENYORA WILMORE. — Vindrà així que la criadem, però crec que vostè deurà voler evitar, tant com se pugui, la seva presència.
- JOHN. — Té raó.
- SENYORA WILMORE. — Ademés, aquí tenim tota la seva confessió, firmada per ella mateixa. Vol dignar-se passar-hi els ulls, Sir John?
- (*Li dona el paper. Entra pel fons en Leonart. Durant tota l'escena adopta una actitud de gran confiança i d'absoluta serenitat, però hi ha algun moment en que el traeix l'ansietat, i aleshores mira d'esquillentes a sa mare.*)
- LLEONART. — Com està, Daubeny?
- DAUBENY. — Què diu el bon amic Leonart?
- LLEONART. — I vostè, senyora Blaney?
- SENYORA BLANEY. — Molt bé. I vostè?
- LLEONART. — Hola, Blaney. (*Salutacions.*)
- JOHN (*després d'haver llegit delingudament el paper*). — Això sí que tanca de cop!

VIVEASH. — Lo mateix me sembla a mi.

JOHN. — Què hi pot contestar, an això, el senyor Linnell?

*(Entra en Goodyer anunciant.)*

GOODYER. — El senyor Linnell.

*(Entra en Linnell. Saluda a tots, en general. Sir John el mira amb certa fredor desdenyosa.)*

SENYORA WILMORE *(presentant)*. — El senyor Linnell. Sir John Plugenet.

LINNELL. — Tinc un gran plaer...

JOHN *(fret)*. — Servidor de vostè.

VIVEASH. — Crec que no es cosa de perdre temps. Volen fer el favor d'asseure-s?

*(S'asseuen en Daubeny, la senyora Wilmore, la senyora Blaney i el doctor. En Viveash també s'asseu i va prenent notes durant tota l'escena.)*

VIVEASH. — Senyor Linnell, haig de pregar formalment a vostè, abans d'entrar en cap discussió, que retiri certes afirmacions fetes per vostè referents a les persones den Leonart Wilmore i de la senyoreta Raquel Neve.

WILMORE. — I que presenti les seves excuses.  
*(Pausa. Silenci.)*

JOHN *(imperios)*. — Quina es la seva resposta?

LINNELL *(mirant al seu entorn)*. — Cap.

JOHN. — Què? Després d'una acusació tant grave, ens nega vostè la prova?

LINNELL. — No, ni molt menos. Aquí he vingut precisament per això.

JOHN. — I ha anat repetint la calúnnia per tot arreu!

LINNELL. — No he dit ni una sola paraula de tot això desde aquella nit.

WILMORE. — Doncs tot el poble ho sab.

LINNELL. — No per culpa meva. Ni tinc tampoc intenció de repetir aquesta historia aquí, en aquests moments, si vostès no m'hi obliguen.

JOHN. — Ja'n parlarem d'això. Però, abans de sortir d'aquesta sala, jo li exigeixo que repeteixi o que retiri en absolut, per falsa, aquesta historia!

LINNELL. — Permeti-m. Per pura casualitat vaig enterar-me de la falta den Leonart Wilmore. Vaig insistir en que confessés la veritat. I encara insisteixo.

VIVEASH (*secament*). — Aquestes invocacions sentimentals aquí no fan cap efecte. Sir John lo que vol són fets.

LINNELL. — I fets tindrà. Mentre la senyoreta Raquel era a casa meva, vaig trobar una carta per terra. Creient que era per mi, vaig començar a llegir-la. Parlava de vergonya i de desesperació de la persona que l'havia escrita...

WILMORE. — I què tenia que veure aquesta carta amb el meu fill?

LINNELL. — La carta deia, además: «Aniré a veure a la teva mamà avui mateix». I...

VIVEASH. — Bé; però, sense en Leonart, n'hi han d'altres, al poble, que tenen mare.

LINNELL. — Es cert. (*Acostant-se a la senyora Wilmore.*) Mares que ensenyen als seus fills a estimar la veritat i a odiar la mentida.

JOHN. — Senyor Linnell, prou! S'atreveix, vostè, també, a acusar a una senyora tant respectable com la senyora Wilmore? Ja no's pot arribar a més! (*Furiós.*)

VIVEASH. — Calmi-s, Sir John! Aviat ho aclarirem això. (*An en Linnell.*) Ja n'està ben segur que la carta no deia: «Aniré a veure la teva avia»?

LINNELL. — Me sembla que la noia no devia tenir ganes de bromejar, en aquells moments!

VIVEASH. — Aont es la carta?

LINNELL. — La senyoreta Neve la va cremar.

VIVEASH. — Quina llàstima! Carlota: vol fer el favor de preguntar an aquesta senyoreta si la carta que'l senyor Linnell va trobar aquella nit anava dirigida al seu fill o a qualsevol...

LINNELL. — Però, per què li han de preguntar, si tots vostès ja saben que dirà que no?

SENYORA WILMORE. — No ho podem preguntar a ningú més que an ella. (*Se'n va per l'esquerra.*)

VIVEASH. — Que té alguna prova?

LINNELL. — Sí: la seva paraula. (*Senyalant en Leonart.*)

LEONART. — La meva paraula?

LINNELL. — Vostè mateix va dir-me que havia



enganyat an aquesta noia, ja que li havia donat paraula de casament i no li podia complir. Vostè mateix va pregar-me que callés.

LLEONART. — Lo que jo vaig dir a vostè va ser: «Quina mala vespa l'ha picat en aquesta qüestió?».

VIVEASH. — Ja me'n faig carrec!

DAUBENY (*rient*). — Bona, Leonart! Bona resposta!

VIVEASH. — Suposo que lo que va passar va ser això: el senyor Linnell li deuria explicar les penes que ha passat aquesta noia. (*An en Leonart.*) Vostè, eternit, la devia compadir.

LINNELL. — No vulgui fer-lo mentir d'aquesta manera! I vostè no fingeixi tant!

VIVEASH. — Com s'entén «mentir»? Ja li dic jo que estem usant un llenguatge ben bonic!

SENYORA BLANEY. — I al davant de senyores!

BLANEY. — Realment. Aquesta violència en el parlar sols se pot admetre en els mals assumptos.

LINNELL. — I en els bons també s'admet quan convé, doctor!

JOHN. — Leonart! Has de ser el meu fill i has de portar el meu nom. Diga-m amb tota sinceritat: hi ha alguna cosa de veritat en tot lo que acaba de dir aquest senyor?

(*Entra la senyora Wilmore. Pausa.*)

LLEONART. — Res... en absolut!

JOHN. — No li vas dir que havies enganyat an aquesta noia?

LLEONART (*amb fermesa*). — No, Sir John!  
(*La senyora Wilmore s'anima.*)

JOHN (*donant-li la mà*). — Te crec. I ara digali an aquest... home, cara a cara, que s'ha... equivocat, que s'ha enganyat llastimosament! Ell ja sabrà lo que això significa!  
(*La senyora Wilmore demostra una gran ansietat.*)

LLEONART (*anant, amb pas ferm, a trobar an en Linnell*). — Vostè s'ha enganyat, senyor Linnell!

(*La senyora Wilmore dona mostres de gran alegria. En Linnell té un moment en que sembla que va a esclatar, però s'adona, mira al seu entorn, se veu perdut i s deixa caure en una cadira, tapant-se la cara amb les mans.*)

SENYORA WILMORE. — Diu la Raquel que la carta que'l senyor Linnell va trobar a terra no's referia ni a mi ni al meu fill.

JOHN (*an en Linnell*). — Ja ho sent? Fins ella ho nega!

LINNELL (*amb ironia tragica*). — Sí, sí, ja ho sé! Tots ho neguen! Tots! (*An en Wilmore.*) I vostè també ho nega, eh? Vostè, que, a cambi del meu silenci, m'oferia la rectoria que deixa vacant el senyor Daubeny! (*A la senyora Wilmore.*) I vostè també, senyora? Vostè, que, amb els ulls plens de llagrimes, me demanava que sal-

vés el seu fill! Vostè també ho nega! Molt bé! Jo ja he fet tot lo que he pogut per salvar-lo! Ara són vostès els que'l volen perdre!

JOHN (*sorprès per les paraules den Linnell*). — Wilmore, Carlota, vostès no ho devien pas fer lo que diu el senyor Linnell.

SENYORA WILMORE. — El varem trobar en un estat d'agitació extraordinaria. La seva mateixa senyora li pregava que retirés aquesta acusació ridícula. Se'n recorda vostè, senyora Blaney?

SENYORA BLANEY. — Oh! Sí! Ja ho crec! Si la seva pobra senyora fins li va dir que demanés perdó a la Carlota!

(*En Linnell queda abatut. Sir John mira an en Viveash, que arronsa les espatlles.*)

VIVEASH (*an en Linnell*). — No té cap més prova?

(*En Linnell, esmaperdut, fa que no amb el cap.*)

VIVEASH. — Sir John: vol entregar-li lo que ha escrit la senyoreta Raquel?

JOHN. — Amb molt de gust. Tingui.

LINNELL. — Amb quin fi?

JOHN. — Llegeixi.

(*En Linnell agafa 'l paper que li ha entregat Sir John i hi passa la vista maquinalment, sense intentar ni tant sols entendre-ho.*)

JOHN. — Ja ho veu: la mateixa noia declara que no té re que veure amb en Leonart.

LINNELL. — Doncs ella ho sab més bé que ningú.

VIVEASH. — Celebro que vagi entrant en raó.

JOHN. — I què hi diu vostè?

LINNELL (*tornant el paper*). — Res.

JOHN. — Com s'entén res?

LINNELL (*alçant-se repentinament*). — Vui veure aquesta noia. Facin-la venir desseguida.

SENYORA WILMORE (*alarmada*). — Sir John, ara la veurà i podrà fer-li totes les preguntes que vulgui. Però abans el doctor dirà si la Raquel està en estat de...

BLANEY. — Jo m'haig d'oposar a que rebi cap impressió: fóra molt perillosa!

LINNELL. — Aleshores, per què l'han feta venir, si no volen que digui la veritat? Sir John: per la felicitat de la seva filla, jo li prego que m deixi fer una pregunta a aquesta senyoreta, al davant del seu futur gendre.

JOHN. — Me sembla que amb lo escrit per ella n'hi ha ben bé prou...

LINNELL. — Demano un careig, Sir John. Vui veure-ls a tots dos cara a cara.

JOHN. — Carlota: tingui la bondat de dir a la senyoreta Raquel que faci 'l favor de venir.

SENYORA WILMORE. — Si vostè ho vol...

(*Titubejant, mira an en Viveash, que fa que si amb el cap.*)

JOHN. — L'hi prego, Carlota...

SENYORA WILMORE. — Vaig a buscar-la. (*Se'n va per l'esquerra, deixant oberta la porta.*)

VIVEASH. — Sir John: faci de manera que

aquest home no ns-e l'esveri ni ns-e-la cohibeixi.

JOHN. — Se la tractarà amb tota consideració.

*(Entra la senyora Wilmore seguida de la Raquel, que va coixejant una mica. Ve calmosa, amb els ulls baixos, que alça de tant en tant per mirar an en Leonart.)*

SENYORA WILMORE. — Faci'l favor. Sir John, aquí té la senyoreta.

*(Sir John i la Raquel se saluden lleugerament.)*

LINNELL. — Bon dia, Raquel.

RAQUEL. — Bon dia, senyor Linnell.

*(La Raquel mira an en Linnell carinyosament, sense atrevir-se a dar-li la mà. Ell li allarga i encaixen, i, sense deixar-la de la mà, la porta fins a la vora den Leonart.)*

LINNELL *(an en Leonart)*. — Vol fer el favor de mirar an aquesta senyora?

VIVEASH. — Quina'n porta de cap ara?

LINNELL *(a la Raquel)*. — Vol fer el favor de mirar an aquest senyor? I ara jo'ls obligo a tots dos a que'm contestin de la mateixa manera que'l terrible dia del judici hauran de contestar al Jutge Suprem.

*(Els acosta. En Leonart se separa un bon troç; la Raquel també, però no tant.)*

VIVEASH. — Sir John, haig de protestar d'aquesta invocació teatral. L'estat en que's troba la senyoreta no permet semblants impressions.

LINNELL. — Perdoni, senyor Viveash, però demano que jurin.

VIVEASH. — Doctor! Sir John!

JOHN. — Faci 'l favor, senyor Linnell. Jo seré qui preguntarà a la senyoreta Neve. (*A la Raquel, amb amabilitat.*) Me sab molt greu haver de molestar-la, senyoreta. Vostè sab que la meva filla està a punt de casar-se amb aquest senyor?

RAQUEL. — Sí.

JOHN. — Perdoni l'atreviment de la pregunta. (*Marcant molt les paraules.*) Aquest senyor ha sigut alguna vegada més que un senzill conegut?

RAQUEL. — No.

JOHN. — Li ha dirigit alguna vegada paraules d'amor?

RAQUEL. — No.

JOHN. — Té alguna paraula empenyada amb vostè?

RAQUEL. — No.

JOHN. — Ho juraria davant de Déu? No ha de reclamar-li re an en Lleonart? Juri-hol

RAQUEL (*amb fermesa i mirant a Sir John*). — No, res, absolutament.

JOHN. — Gràcies per haver parlat així. Això resol la qüestió per sempre.

(*La Raquel, de sobte, cau quasi sense sentits, en un silló.*)

JOHN. — Perdoni-m. He abusat...

RAQUEL. — No, no se 'n preocupi de mi.

JOHN (*an en Linnell*). — Senyor Linnell, sembla mentidal I vostè es un pastor d'animes, la qual missió primordial hauria de ser

l'abominar de la difamació i de l'escandol?  
*(En Linnell, aclaparat, ofuscat, mira al seu voltant i, sense esma, se dirigeix cap al fons.)*

SENYORA WILMORE *(an en Linnell quan passa a vora seu)*. — Ja li vaig dir jo que tot això acabaria així!

LINNELL *(com ferit per un llamp, se gira i, encarant-se amb tots, exclama, desesperat:)*

— Es que no s'ha pas acabat tot això, senyora! No s'ho pensí Sir John: a vostè i a la seva filla 'ls enganyen miserablement! Tots la saben la veritat i tots la disfrecen! Hipocrites! *(A la Raquel.)* I vostè també la sab i jura que no!

*(La Raquel, de sobte, s'alça espantada i commoguda. En Viveash i Sir John empenyen an en Linnell cap a la porta. En Leonart s'acosta a la Raquel i li agafa la mà i la mira fixament.)*

RAQUEL *(lluitant per desfer-se den Leonart)*.

— No, no, vostè, no! No'm toqui! Miri que's poden pensar... Vui anar-me'n.

LLEONART *(en un esclat de passió i sinceritat, abraçant follament la Raquel i besant-la.)*

— Raquel! La meva Raquel! He sigut un malvat! Quina vergonya! Raquel! Perdona-m!

*(Tothom s'atura pasmat. La senyora Wilmore's deixa caure en el sofà. En Viveash i en Wilmore, aprop d'ella. Sir John queda dret ferm, escoltant.)*

LLEONART. — Sir John, soc un miserable! No

soc digne de mirar mai més a la seva filla!  
Però jo vui que vostè li digui...

JOHN (*girant l'esquena, furiós, an en Lleonart i encarant-se amb la senyora Wilmore, fòra de si*). — Senyora Wilmore! De manera que vostè ja ho sabia tot això, i ha mentit i m'ha enganyat?

SENYORA WILMORE. — Ja sabs lo que has fet, fill meu?

LLEONART. — Senyor Linnell, perdó! M'he portat com un...

LINNELL (*amb serenitat evangelica*). — No t recordis de lo passat. (*Apretant-li les mans calorosament.*) Alça'l cap! El cap ben alt, fill meu! Estaves ofuscat. Ara comences a veure-hi clar. Has regonegut la teva falta. Estigues ben tranquil. Ara comences a ser un home!

TELÓ





## ACTE QUART

*La mateixa decoració de l'acte anterior. Es a la tarda. Han passat quinze dies. A l'alçar-se'l teló hi ha en escena la senyora Wilmore a la vora de la finestra, mirant amb ansia cap a fóra. Deixa la finestra, va a tocar el timbre i torna a mirar a fóra. Entra en Goodyer pel fons.*

SENYORA WILMORE. — Goodyer: que era en Leonart aquell que ara mateix s'estava a la porta del jardí?

GOODYER. — Sí, senyora.

SENYORA WILMORE. — I la senyoreta que anava amb ell era...

GOODYER. — Sí, senyora.

SENYORA WILMORE. — Digui-li que a tots dos no'ls puc rebre.

GOODYER. — Aquí'l té, senyora.

*(Entra en Leonart pel fons. En Goodyer se'n va.)*

LLEONART. — Mamà!

SENYORA WILMORE. — No, fill meu, no! No podré tornar a tenir-te com a fill meu fins que hagi deixat an aquesta dòna.

LLEONART. — Aleshores ja no ho seré mai més. Però no es possible que tu ho vulguis, això que dius!

SENYORA WILMORE. — Doncs ho vui. Ja ho veus. Tot el poble'n va ple. Totes les nostres relacions i amistats perdudes! Ens treuran d'aquesta casa! Quedarem a la misèria! I tot per culpa teva! Ail Fills, fills!

LLEONART. — Es veritat: tot per culpa meva!

SENYORA WILMORE. — Es a dir, teva no, perquè la culpa es d'ella.

LLEONART. — No'n té de culpa, ella: jo la tinc tota la culpa de lo que està passant! He sigut un boig i un covart, vet'ho-aquí. Però ara vui reparar tot el mal que he fet.

SENYORA WILMORE (*amb recança*). — Amb un casament impossible!

LLEONART. — Es que l'estimo, mamà! Te juro que l'estimo, com no he estimat a cap altra dòna! I encara l'estimo més desde que vaig veure que, per salvar-me, negava amb tanta fermesa la meva culpa. No'm vaig poder contenir! I no me'n penedeixo, no, d'haver fet lo que vaig fer. I tu, mamà, no has de voler que jo'm porti com un miserable, per segona vegada!

SENYORA WILMORE. — Lo que veig es que es inútil fer-te entrar a la raó.

LLEONART. — I més inútil encara voler-me convèncer.

SENYORA WILMORE. — Jo no puc admetre en la meua família an aquesta dòna! Pensa-t'hi bé, fill meu! Ha arribat l'hora de triar entre ella i la teua mare!

LLEONART. — Així 't poses?

(Pausa.)

SENYORA WILMORE. — No hi ha més remei.

LLEONART. — Doncs ja he triat: ella.

SENYORA WILMORE. — Molt bé! Tu mateix. Vet-aquí una altra cosa que haig d'agrair an el teu amic Linnell!

LLEONART. — Sí que ho es en Linnell d'amic nostre. Ha parlat amb Sir John i l'ha convençut.

SENYORA WILMORE. — Aquest home s'ha portat amb nosaltres d'una manera indigna! Ha trompetejat l'escandol per tot arreu! Estem perduts i arruinats!

(Entren en Viveash i en Wilmore pel fons. En Wilmore ve queixant-se. En Leonart el saluda i ell apenes li contesta.)

VIVEASH (donant la mà a la senyora Wilmore). — Com anem, Carlota?

SENYORA WILMORE. — Ja ho pot veure.

VIVEASH. — Celebro molt que en Leonart hagi tornat a casa seva.

WILMORE. — En Leonart no hi ha tornat a casa seva, encara que en aquests moments hi sigui. (Amb ironia i despreci.) Per ara sembla que no vol renunciar a la carinyo-

sa hospitalitat del seu íntim amic Linnell.

VIVEASH. — Bé; però vostè, amic Wilmore, no tancarà pas les portes de casa seva al seu únic fill.

WILMORE. — No penso admetre-l a casa fins que hagi abandonat l'idea de casar-se amb aqueixa... noia.

LLEONART. — M'arriba a l'ànima això que'm dius, papà! Però'l senyor Linnell ens casa demà dematí.

WILMORE. (*furiós*). — Què?

SENYORA WILMORE (*amb el cor traspasat pel dolor*). — Leonart! Leonart!

WILMORE. — I, després, què?

LLEONART. — Sir John ha sigut prou bo per procurar-me una colocació important en un ferro-carril de la India.

WILMORE. — Ah! Si?

LLEONART. — Gracies a l'influencia del senyor Linnell. La Raquel i jo'ns embarcarem per Bombai la setmana entrant. I, un cop allà, treballant de ferm i amb constancia, faré 'ls possibles per ser, en el pervindre, molt diferent de lo que he sigut fins ara. (*Pausa.*) Mamà: ens ajudaras?

SENYORA WILMORE. — No, Leonart, no!

LLEONART. — Mira que l'he feta venir de Gilmínster! Si no vols assistir a la boda, vé a veure-la, al menos, i dóna-ns la teva benedicció!

SENYORA WILMORE. — No puc, no puc.

WILMORE. — Aont es aquesta senyoreta?

LLEONART. — Aprop de la caseta del jardí, a la porteria.

WILMORE. — Es a dir que es a casa meva?

LLEONART. — Sí, papà, sí! Crec que la meva futura esposa es prou digna per estar-se a casa del teu guarda-bosc i del teu jardiner!

SENYORA WILMORE. — No, no.

VIVEASH. — Permeti-m.

(*Entra en Goodyer.*)

GOODYER (*anunciant*). — El senyor Daubeny.

(*Entra'l senyor Daubeny, i en Goodyer se n'entorna.*)

DAUBENY. — Ah! Què diuen de nou aquests senyors? Com està vostè, Carlota? Disfrutant d'aquesta meravellosa temperatura de tardor, veritat?

SENYORA WILMORE (*amb ironia*). — Sí, senyor, sí, disfrutant-nel

DAUBENY. — Molt bé! Molt bé! Divinament! Oh! I no se li té pas de preguntar, no! Bé prou que ho diu la seva cara! Si té més bon semblant que mai! (*Tombant-se i saludant.*) Ah! Viveash. Oh! Leonart!

VIVEASH. — Com està?

(*En Leonart saluda i se'n va per l'esquerra.*)

DAUBENY. — I ara, estimat amic Wilmore, suposo que tot aquest bat-i-bull den Leonart no haurà deixat cap rastre, eh? Això no té cap importància! Són coses de joves!

WILMORE. — No: m'ho he pres amb fermesa i resignació.

DAUBENY. — I jo l'hi aprovo.

WILMORE. — Puc dir ben alt, i amb tot orgull, que en totes aquestes circumstàncies, tant inesperades com difícils, m'he portat com un cristià i com un cavaller.

DAUBENY. — Això no m'ho ha de dir a mi: bé prou que n'estic segur! I això ha de ser un gran consol per vostè.

VIVEASH. — Ja se sab. Al món tots hem de patir per les malifetes dels altres.

DAUBENY. — Ah! Sí, té molta raó! Veli-aquí una gran veritat! I ara, parlant d'una altra cosa, suposo que aquesta nit no hi haurà re de particular, eh? Jo he vingut per despedir-me de vostès. La meva senyora també volia venir, però té tanta tòs que no l'he deixada sortir de casa. M'ha encarregat, això sí, que els saludés carinyosament de part seva. Ah! I a proposit, Carlota: vostè encara no ha contestat a la carta de la meva senyora, veritat?

SENYORA WILMORE. — La que parla del dinar?

DAUBENY. — Sí. Ja veurà: com que Sir John també es dels invitats, la meva senyora va creure-s obligada a fer-los una petita indicació; perquè estant, com vostès estant, amb Sir John, aixís... una mica tirants...

SENYORA WILMORE. — Que també les ha fetes aquestes petites indicacions, la senyora de vostè, a Sir John, per carta?

DAUBENY. — Perdoni, però...

SENYORA WILMORE (*al seu marit*). — La se-

nyora Daubeny ens indica, amb molta discreció, que 'ns abstinguem d'anar al dinar de Gilminster.

DAUBENY. — Nol l'ara! Res d'això! No s'ho prenguin aixís! Com vol que nosaltres, tractant-se d'uns amics com vostès...? Ah! Nol! Però ha de tenir en compte que, tractant-se del dinar de que's tracta, s'ha d'evitar qualsevol incident.

SENYORA WILMORE. — Perfectament. Faci-m el favor de dir a la senyora Daubeny que declinem la seva amable invitació.

DAUBENY. — Això no priva de que qualsevol altre dia poguem organitzar un dinar intim entre vostès i nosaltres... Trii vostè mateixa el dia.

SENYORA WILMORE. — De moment m'es impossible.

DAUBENY. — Doncs pensi-ho i digui-m'ho com més aviat millor. I vostè, Viveash, quan vagi a Gilminster, no 's descuidi de venir, un dia, a esmorzar amb nosaltres.

VIVEASH. — No tingui por: m'ho apuntaré per no descuidar-me'n, senyor Daubeny.

DAUBENY. — Farà bé d'apuntar-s'ho. (*A l'anar-se'n, de cop s'atura i diu:*) Wilmore: he sentit a dir que vostè se n'anava del poble. Suposo que no deu ser veritat. Però, si ho fos, i hagués de liquidar el celler, recordi-s de mi. I dic això perquè, a bon preu, me li quedaria aquells barrilets de vi vell de Porto que vostè té, i que es deliciós, suau,

del 68! Ja me'n recordo, ja! Vaja: passin-ho bé. No s'hi cansin. (*La senyora Wilmore toca 'l timbre.*) No s molesti, no, Carlota. Ja sé'l camí, ja! Ah! I de tot això den Leonart no se n'hi posin cap pedra al fetge, no. Això, al cap d'avall, no té cap importància! Passin-ho bé.

VIVEASH. — Passi-ho bé.

WILMORE. — No s'hi cansi.

(*En Goodyer ha entrat i se'n va pel fons seguint an en Daubeny. Pausa.*)

SENYORA WILMORE. — Ho veuen? Lo que jo'm temia. Ja comencen les retirades.

WILMORE. — Ja tens raó, ja! Ahir vaig trobar el rector nou, i, en comptes de saludar-me respectuosament, va fer el distret i va posar-se d'esquena a mi a contemplar la fatxada de l'iglesia. Me va semblar que se'n reia!

VIVEASH. — Acontentem-nos pensant que s devia riure de l'estil gòtic de la fatxada.

WILMORE. — Sí, sí, ja pot pendre-s'ho a broma, ja, Viveash! Aquesta es la fi de tota una vida de treball destinada exclusivament a semblar idees de moral, de religiositat i de respecte entre superiors i inferiors!

VIVEASH. — I jo vaig perdre els pocs clients que tenia. Els plets passen alts! Estem en una situació molt difícil, molt! I no més hi ha un home que ns pugui treure d'aquest mal pas: en Linnell.

SENYORA WILMORE. — En Linnell?



VIVEASH. — En Linnell. Després de tot lo que ha passat, es molt natural que Sir John tingui den Linnell un concepte elevadíssim. Jo ara faig de manera de convèncer an en Linnell de que Sir John s'ha portat malament, i amb poca caritat cristiana, esbombant per tot arreu la desgracia d'aquesta casa. No fóra extrany que en Linnell persuadís a Sir John en lo referent a la seva conducta amb vostès, i tampoc ho fóra que Sir John comencés a estar-ne convençut. I qui sab si, per reparar, en part, el mal que 'ls ha fet, estarà disposat a pagar les hipoteques, sobre tot al veure que la colocació de diner en les finques de vostès es un bon negoci. Però per conseguir tot això hem d'estar bé amb en Linnell.

SENYORA WILMORE. — No vui deure-li re més an aquest home! Ja li dec la deshonra i la ruïna del meu fill! Me sembla que ja n'hi ha ben bé prou!

(*Entra en Goodyer pel fons.*)

GOODYER. — Senyora: hi han la senyoreta Helena Plugenet i el senyor Linnell. Diuen que volen parlar, a soles, amb la senyora. Els he fet entrar al saló.

SENYORA WILMORE. — Rebré a l'Helena, però al senyor Linnell, no!

VIVEASH. — Sí, Carlota: convé, cregui-m! (*An en Goodyer.*) Digui-ls que s'esperin, que la senyora hi anirà desseguida. (*Se'n va en*

*Goodyer.* A la senyora Wilmore.) Apa, Carlota! Animi-s! Recobri aquella força moral, ja tradicional en vostè! No 's deixi dominar pels nervis! Domini, com sempre, la situació! Vaig a dir an en Linnell que vingui. (*Se'n va.*)

WILMORE. — Carlota, opino que 'ns has d'ajudar a sortir d'aquest mal pas. Fes un esforç!

SENYORA WILMORE. — Me trobo tota aixafada! Digues an en Linnell que no 'l puc rebre i deixa-m sola! (*Se deixa caure, desesperada, en un silló.*)

WILMORE (*contemplant-la*). — Sembla mentida que un home com jo s'hagi de trobar aixís! Sort que, per la meua part, tinc la consciència ben neta!

SENYORA WILMORE. — La consciència ben neta! Jo no sé pas de què 't serveix aquesta netedat de consciència! Tot lo que fas te surt al revés!

WILMORE. — No 'm parlis en aquest to, Carlota, perquè n'hi ha per desesperar-se! Es a dir que tu també m'acusess?

(*L'Helena apareix a la porta del fons.*)

HELENA (*avançant i saludant amb fredor*). — Perdoni-m...

WILMORE. — Entri, Helena, entri!

HELENA (*avançant més*). — Voldria dir dugues paraules a la senyora.

WILMORE. — Si vostè coneix que jo... Digui, digui. Vostè mateixa. Amb el seu permís.

(*Se'n va sense que l'Helena i la senyora Wilmore's preocupin d'ell.*)

HELENA (*amb emoció*). — M'ha sigut impossible anar-me'n del poble sense despedir-me de vostè.

SENYORA WILMORE. — Gracies, Helena. L'hi agraeixo. Es molt amable, vostè.

HELENA. — El seu fill no deu ser aquí, veritat?

SENYORA WILMORE. — Sí, Helena: hi es.

HELENA. — Aleshores me'n vaig. Passi-ho bé, senyora.

SENYORA WILMORE. — Passi-ho bé, filla meva. (*Pausa.*) Oh! Helena! Vostè no 's pot pas pensar lo que a mi 'm dol... (*Totes dugues ploreu. Pausa.*) Vostè també sofreix, veritat?

HELENA. — No. El senyor Linnell ha sigut tant bo per mi!

SENYORA WILMORE. — El senyor Linnell?

HELENA. — M'ha ensenyat a suportar les penes i m'ha infiltrat forces desconegudes. D'aquí endavant viuré en un ordre d'idees més elevat. Ja ho sé que no seré feliça, però, qui sab? Una vida elevada també pot ser una vida feliça, veritat? A Londres treballaré amb el senyor Linnell.

SENYORA WILMORE. — A Londres?

HELENA. — Sí. Hem conseguit que 'l nomenin vicari de Sant James, a Shadwell. Es una parroquia molt pobra, però precisament es lo que ell i jo voliem. Ara ell voldria parlar amb vostè. S'espera al saló.

SENYORA WILMORE. — No'l puc rebre. L'home que ha omplert de llot aquesta casa... No puc, no!

HELENA. — Aleshores, passi-ho bé, Carlota.

SENYORA WILMORE. — Passi-ho bé, Helena. Tot s'ha acabat! El meu ideal! Les meves ilusions! I, pitjor que tot, la meva vida! Perquè la meva vida, d'aquí endavant, ja no serà res! (*Plorant.*) Passi-ho bé, Helena.

HELENA. — Passi-ho bé, senyora.

(*Se besen. Apareixen al fons la Raquel i en Leonart. La Raquel avança. Aleshores la senyora Wilmore i l'Helena se separen i la Raquel i l'Helena's regoneixen.*)

HELENA (*corrent cap al fons, trobant-se amb en Leonart que avança*). — Ah!

LLEONART (*avergonyit*). — Perdoni-m. Jo no sabia... (*Va per anar-se'n.*)

HELENA. — No, no se'n vagi. Soc jo la que me n'haig d'anar.

(*En Leonart queda immobilitat, amb els ulls baixos. L'Helena va cap al fons, s'atura, mira a la Raquel i se li acosta.*)

HELENA. — Li desitjo, amb tota l'ànima, que sigui ben feliça, Raquel!

(*L'Helena i la Raquel s'abracen, se besen efusivament, i l'Helena se'n va depressa pel fons.*)

LLEONART. — Mamà: d'aquí uns quants dies sortirem d'Inglaterra. No tens ni una paraula per ella?

SENYORA WILMORE (*a la Raquel, que resta*

*allunyada i avergonyida*). — Sí, acosti-s. (*La Raquel s'hi acosta.*) No vui ser crudel amb vostè; però, per culpa seva, en Lleonart ha fet malbé 'l seu pervindre.

RAQUEL. — No ho digui això!

SENYORA WILMORE. — Ho dic perquè es així. El meu fill estava a punt d'alcançar una posició brillant, honors, riquesa, un pervindre esplendid! Avui no es més que un pobrel Tot per culpa de vostè!

LLEONART. — Però, mamà! Mamà! Raquel, anem's-en!

SENYORA WILMORE. — No, Lleonart: vui que 'm sentil (*A la Raquel.*) No haig de tirar-li res en cara: lo fet, ja no té remei. Però ara vostè 'l perjudicarà més que mai.

RAQUEL. — No, no!

SENYORA WILMORE. — Sí. Si ara vostè l'abandonés, allunyant-se del seu camí, tot passaria i tot quedaria oblidat, amb el temps. Nosaltres tenim molta influència a Londres. D'aquí alguns anys el pecat quedaria redimit i encara podria fer un bon casament. Ho vol fer això, per en Lleonart?

RAQUEL. — Déu meu! Què haig de fer?

LLEONART. — No dubtis. Vine amb mi. Mamà, ja no la deixaré mai.

SENYORA WILMORE. — Espero que ella tindrà més bon sentit que tu, i un dia o altre 't deixarà.

LLEONART. — Anem, Raquel!

SENYORA WILMORE. — Calla, Lleonart, i dei-

xa-m salvar-te d'un cop per sempre! Raquel: què contesta?

RAQUEL. — L'estimo tant, que m'es impossible deixar-lo! No'm preguntis més! He promès al senyor Linnell...

(*En Linnell apareix a la porta del fons.*)

RAQUEL. — Ah! Senyor Linnell! Digui-m lo que haig de fer! L'haig d'abandonar an en Lleonart? Serà pel seu bé, si'l deixo? (*Amb arrencada suprema.*) Si vostè'm diu que sí,estic disposada a abandonar-lo!

SENYORA WILMORE (*amb furia mal continguda*).

— Senyor Linnell, li prego que no torni a interposar-se entre nosaltres! Deixi-ns estar! Ja no la vui la seva intervenció en els meus assumptos! (*A la Raquel.*) Vostè ja ha sentit lo que jo li he dit. No se l'escoltian ell!

LINNELL (*amb calma serena*). — M'escoltarà, i vostè també.

SENYORA WILMORE. — Jo? Mai! (*Senyalant-li la porta.*) Surti d'aquesta casa! Li dic que surti!

LINNELL. — Raquel! Lleonart! Jo'ls ho prego: deixin-me un moment aquí tot sol. (*Acompanyant-los a la porta.*)

SENYORA WILMORE. — No, no!

LINNELL. — Sí, Lleonart, sí.

LLEONART (*emportant-se-la*). — Raquel! (*Se'n van.*)

SENYORA WILMORE. — De manera que sempre haig de veure la seva ombra funesta atravessada en el meu camí?

LINNELL. — Sempre, mentres vostè no vagi pel camí dret.

SENYORA WILMORE. — Es en va que'm parli: no l'escoltaré.

LINNELL. — Doncs, jo li dic que sí, que m'escoltarà.

SENYORA WILMORE. — No i no! Vostè ha arruïnat la nostra casa, ha esvait totes les meves esperances, ha destruït el pervindre del meu fill. I ara, que es quan més falta'm fa, vostè me l'arrenca del meu costat i me l'envia a la India, a buscar una mort quasi segura, perquè no'l pugui veure mai més! Aquí la té la seva obra funesta! Ja pot estar ben content! La seva obra està acabada!

LINNELL. — No, encara no.

SENYORA WILMORE. — Encara no? Què vol fer més?

LINNELL. — Fer-li obrir els ulls a la raó, obligar-la a que's dongui compte de lo que ha fet. Pensi-s'hi bé. Carlota! Miri que'l cas val la pena. ¿Com vol que jo, ministre del Senyor, tanqui els ulls davant de la seva traïció indigna i pugui ajudar-la en els seus intents? ¿Com vol que jo contribueixi a preparar tota una vida de perfídia i de desconfiança pel seu fill i la seva esposa? Comprenqui bé lo que això significa. Aont es la seva consciència? Què s'ha fet la seva raó? Ah! No. Vostè no hauria pas arribat a portar-ho a cap lo que's proposava

No! La mateixa vergonya, aquesta força decisiva que s'apodera de nosaltres en el moment critic quan ens sentim enlluernats per la resplendor de la veritat, li hauria privat de consumir-ho.

SENYORA WILMORE. — Vostè, vostè, i ningú més que vostè, es qui ho ha privat, senyor meu! Ja'n pot estar ben orgullós!

LINNELL. — Jo no estaré content fins que vostè aprovi la conducta del seu fill.

SENYORA WILMORE. — Casant-se amb aquesta dòna?

LINNELL. — Sí. S'estimen. El seu pervindre està assegurat amb la dolorosa experiència del passat. El seu arrepeniment està fonamentat en un gran amor. I amb aquests fonaments no hi ha por que cap mal vent pugui enderrocar la santa llar del matrimoni. Que no ho veu, Carlota, que la felicitat està de part d'ells?

SENYORA WILMORE. — Jo no veig més que perdo'l meu fill. Vostè me l'ha robat, vostè!

LINNELL. — Jo no li he robat. Si li he pres, ha sigut per tornar-li honrat i nèt de tota culpa. Vaig treure-l del seu costat sent un covart, un mentider, un seductor i un hipocrita, disposat a ser un vividor a costa d'una dòna, a la qual sols volia pels seus diners. El Lleonart que jo li torno es un home de bé i de consciencia, disposat a lluitar com un brau per la vida, inspirat



per la dòna que l'adora. Rebi-l amb els braços oberts, Carlota! I agraeixi a Déu i an aquest humil ministre que li hagin tornat un fill del que pot estar ben orgullosa!

SENYORA WILMORE. — No pucl No pucl No m'hi podré acostumar mai a pensar que li dec alguna cosa bona a vostè!

LINNELL. — No's recordi de que'm deu res. Jo no soc cap acreedor. No soc més que un humil servent de vostè, enviat per Ell a fi d'iluminar-la en el seu camí i de treure, amb tota cura, les pedres, les espines i els abrulls que podrien ferir-la. Vol dir que no me la deixarà cumplir la meva missió? Vol dir que no se n'acabarà de convèncer de que soc el seu amic i el seu servidor?  
(*Li allarga la mà.*)

(*Pausa.*)

SENYORA WILMORE (*donant-li la mà pausadament*). — Ho intentaré. Però en Leonart, en Leonart se'n va!

LINNELL. — Vagi-se'n amb ell. Recordi-s de que l'estima, pensi en lo molt que ella ha sofert per ell. Provi d'estimar-la! Pensi que no li costa res el fer-los feliços! Pensi que l'anhel més gran d'ella es cridar-la a vostè amb el dolç nom de mare. Tots dos necessiten la seva estimació. Vagi demà al casament! I la setmana entrant embarqui-s amb ells cap a la India. Es en va l'oposar-s'hi! Pensi en lo sola que's quedarà un

cop ells fóra i en la vida de remordiments que se li prepara si en Lleonart morís allà baix, tant lluny de la seva mare estimada!

SENYORA WILMORE (*plorosa, redreçant-se*). — Que vinguin!

(*En Linnell va a la porta de l'esquerra i fa senyal a la Raquel i an en Lleonart de que entrin.*)

SENYORA WILMORE (*an en Linnell*). — M'ha enternit el cor! (*A la Raquel.*) Vine als meus braços, filla meva!

(*La Raquel i la Carlota s'abracen amb deliri.*)

RAQUEL. — Mare!

LINNELL (*an en Lleonart*). — La seva mare assistirà a la boda demà, i després se'n vindrà amb vostès a la India.

LLEONART. — Però, es veritat això, mamà?

SENYORA WILMORE (*adolorida, fent que sí amb el cap*). — Sí, fill meu!

LINNELL (*després d'una pausa*). — La meva missió, aquí, ja s'ha acabat. Desde demà tots vosaltres començareu una nova vida, la vida veritable!

TELÓ

## DELS MATEIXOS TRADUCTORS

---

JONES, HENRY ARTHUR: *La victoria dels filisteus*, comedia en tres actes.

## OBRES DRAMATIQUES

	<u>Ptes.</u>
<b>Æschyl.</b> — <i>Prometheu encadenat</i> , traducció del grec per Arthur Masriera. . . . .	2
— <i>Els Perses</i> , traducció del grec per Arthur Masriera . . . . .	2
<b>Brossa, Jaume.</b> — <i>Els Sepulcres blancs</i> , drama en tres actes . . . . .	2
<b>Gœthe.</b> — <i>Ifigenià a Taurida</i> , traducció de Joan Maragall . . . . .	2
<b>Massó Torrents, Jaume.</b> — <i>La Fada</i> , drama líric en un acte, amb la traducció francesa literal. Musica d'Enric Morera. Segona edició. . . . .	1
<b>Torrendell, Joan.</b> — <i>Els Encarrilats</i> , drama en tres actes . . . . .	2
— <i>Els dos esperits</i> , drama en tres actes. . . . .	2